

PROGRAMTANTERV

az
Oktatás
ágazathoz tartozó
ÓVODAI NEVELŐ
SZAKMÁHOZ

1. A SZAKMA ALAPADATAI

- 1.1 Az ágazat megnevezése: Oktatás
- 1.2 A szakma megnevezése: Óvodai nevelő
- 1.3 A szakma azonosító száma: 5 0188 25 02
- 1.4 A szakma szakmairányai: -
- 1.5 A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5
- 1.6 A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5
- 1.7 Ágazati alapoktatás megnevezése: Oktatás
- 1.8 Kapcsolódó részsakmák megnevezése: -
- 1.9 Egybefüggő szakmai gyakorlat időtartama: Technikumi oktatásban: 140 óra;
Érettségire épülő oktatásban: 160 óra

2. A KÉPZÉS SZERKEZETE ÉS TARTALMA

A programtantervvel kitöltött időkeret –a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020 (II. 7.) Korm. rendelet 13.§ (4) bekezdésének megfelelően – tartalmaz a szakképző intézmény által a helyi gazdasági környezet egyedi elvárásaihoz igazodó szakmai célokra szabadon felhasználható időkeretet (szabad sáv). A szabad sáv szakmai tartalmáról a szakképző iskola szakmai programjában kell rendelkezni. Az elmélet és a gyakorlat a dokumentumban nem kerül élesen elválasztásra. A cél az, hogy lehetőség legyen a gyakorlat során is elméletet oktatni, hatékonyabbá téve ezzel az oktatást. Az egyes tantárgyaknál történik annak meghatározása, hogy a tantárgy teljes tartalmát tekintve az órakeretnek minimálisan hány százalékát kell gyakorlati körülmények között oktatni. Ez az adott tantárgy egészének gyakorlatigényességét mutatja, és minél magasabb ez az arány, annál inkább ösztönöz az elméleti tudáselemek gyakorlatba ágyazottan történő oktatására. A szakirányú oktatásban a tantárgyakra meghatározott időkeret és tartalom kötelező érvényű, a témakörökre kialakított óraszám, valamint a tantárgyak és témakörök óraszámának évfolyamonkénti megoszlása és sorrendje – a szakmai vizsga követelményeire tekintettel – pedig ajánlás.

A kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítés során az ágazati alapoktatáshoz tartozó tantárgyak oktatását a szakmai oktatás első félévében kell megszervezni.

A tanulási területekhez rendelt tantárgyak és témakörök óraszama évfolyamonként

Évfolyam		9.	10.	11.	12.	13.	A képzés összes óraszama	1/13.	2/14.	A képzés összes óraszama
	Rendelkezésre álló órakeret/hét	7	9	14	14	24		35	35	
	heti óraszám	7	9	14	14	24		35	35	
Évfolyam összes előírt óraszama		252	324	504	504	744	2328	1260	1085	2345
Számított óraszám		252	324	504	504	744	2328	1260	1085	2345
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	18	0	0	0	0	18	18	0	18
	Álláskeresés	5					5	5		5
	Munkajogi alapismeretek	5					5	5		5
	Munkaviszony létesítése	5					5	5		5
	Munkanélküliség	3					3	3		3
	Tanulási terület összórászama	18	0	0	0	0	18	18	0	18
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv	0	0	0	0	62	62	0	62	62
	Álláskeresés lépései, Álláshirdetések					11	11		11	11
	Önéletrajz és motivációs levél					20	20		20	20
	"Small talk" - általános társalgás					11	11		11	11
	Állásinterjú					20	20		20	20
	Tanulási terület összórászama	0	0	0	0	62	62	0	62	62
Ágazati kompetenciafejlesztés	Élménypedagógia	72	72	0	0	0	144	72	0	72
	Kreatív alkotás	36					36	18		18
	Szabadidő – játékirányítás, játékszervezés alapjai	36					36	18		18
	Mesepedagógia - bábjáték, drámajáték		72				72	36		36
	Játékos személyiségfejlesztés	72	0	0	0	0	72	36	0	36
	Ön- és társismeret	36					36	18		18
	Önkifejezés nyelvi eszközökkel	18					18	9		9
	Viselkedéskultúra	18					18	9		9

	A tanulás tanulása	36	0	0	0	0	36	36		36
	Tanulási terület összórárszáma	180	72	0	0	0	252	144	0	144
Pedagógiai, pszichológiai, gyógypedagógiai feladatok	Értéktanteremtő gyermeknevelés	0	108	72	0	0	180	180	0	180
	Nevelési helyzetek és nevelési folyamatok		27				27	27		27
	Fejlődés, érés, nevelés		27				27	27		27
	Fejlődés és szocializáció a gyermekkorban		54				54	54		54
	A nevelés szinterei			18			18	18		18
	A nevelés módszerei			18			18	18		18
	A gyermek fő tevékenységformái			18			18	18		18
	Inter- és multikulturális nevelés az óvodában			18			18	18		18
	A gyógypedagógia alapjai	0	0	18	36	31	85	0	93	93
	Bevezetés a gyógypedagógiába			18			18		31	31
	A gyógypedagógia területei				18		18		16	16
	Kiemelt figyelmet igénylő gyermek				18	31	49		46	46
	Pszichológia	0	36	72	108	62	278	144	124	268
	Az adottságtól a tehetségig		36				36	36		36
	Általános pszichológia		-	54			54	54		54
	Személyiséglélektan			18			18	18		18
	Fejlődéslélektan				72		72	36	31	67
	Szociálpszichológia				36		36		31	31
	A gyermeknevelés pszichológiája					31	31		31	31
	Játék- és mesepszichológia					31	31		31	31
	Pedagógiai gyakorlat	54	72	0	0	0	126	126	0	126
	"Kicsi vagyok én, majd megnövök én"	18					18	18		18
	A gyermekek, serdülők, fiatalok és az intézmény megismerésének lehetőségei	18	12				30	30		30
	A gyermekek, serdülők, fiatalok tevékenységének megfigyelése, irányítása, problémahelyzetek elemzése	18	12				30	30		30
	Gondozási tevékenység megfigyelése, irányítása		12				12	12		12
	Tevékenységekhez kapcsolódó kreatív alkotás		36				36	36		36
	Tanulási terület összes órárszáma	54	216	162	144	93	669	450	217	667

Óvodai nevelési feladatok	Óvodai nevelés	0	0	18	36	93	147	54	93	147
	Az óvodai nevelés alapjai			18			18	18		18
	Nevelési területek az óvodában				18	31	49	18	31	49
	Óvodai tevékenységirányítás módszerei				18	31	49	18	31	49
	Tehetségek az óvodában					31	31		31	31
	Óvodai gyakorlat	0	0	180	180	217	577	180	372	552
	Az óvoda működésének megismerése			9	9		18	9		9
	A gyermek tevékenységének megfigyelése, támogatása, problémahelyzetek elemzése			36	36	62	134	36	93	129
	Gondozási tevékenység megfigyelése, irányítása			36	36	31	103	36	62	98
	Anyanyelvi és értelmi fejlesztés megfigyelése és segítése			18	18	31	67	18	47	65
	Tevékenységekhez kapcsolódó kreatív alkotás			18	18	31	67	18	46	64
	Környezettudatos nevelés, tevékenységek a kertben			18	18	15	51	18	31	49
	Mozgásos tevékenységek óvodáskorban			18	18	15	51	18	31	49
	Óvodán belüli és kívüli programok, a hagyományörzés lehetőségei			18	18	16	52	18	31	49
	Családi nevelés és óvodai nevelés kapcsolata			9	9	16	34	9	31	40
Tanulási terület összes óraszám	0	0	198	216	310	724	234	465	699	
Gondozás és egészségnevelés	Gondozás és egészségnevelés	0	36	54	0	0	90	90	0	90
	Egészségvédelem		18				18	18		18
	Személyi gondozás		18				18	18		18
	Az óvodai neveléshez kapcsolódó gondozási feladatok			18			18	18		18
	Betegség tüneteit mutató gyermek gondozása			18			18	18		18
	Elsősegélynyújtás			18			18	18		18
	Tanulási terület összes óraszám	0	36	54	0	0	90	90	0	90
Családpedagógiai alapismeretek	Gyermek, család, társadalom	0	0	0	0	62	62	0	62	62
	Szociológiai alapismeretek					15	15		15	15
	Családszociológia					16	16		16	16
	Gyermekvédelem					31	31		31	31
	Mentálhigiéné	0	0	0	0	62	62	0	62	62

	Mentálhigiénés alapismeretek					31	31		31	31
	Családi mentálhigiéné					31	31		31	31
	Tanulási terület összes óraszám	0	0	0	0	124	124	0	124	124
Játépedagógia	Játépedagógia	0	0	0	18	62	80	18	62	80
	Az óvodáskor játécai				18		18	18		18
	Játéktevékenység, játékkészség fejlődése és támogatása					31	31		31	31
	Játékkezdményezés és a játék segítése					31	31		31	31
	Tanulási terület összes óraszám	0	0	0	18	62	80	18	62	80
Kommunikáció	Hatékony pedagógiai kommunikáció	0	0	18	54	31	103	72	31	103
	Kommunikációs készségfejlesztés, beszédtechnika			18	18	13	49	36	13	49
	A kommunikáció zavarai				18		18	18		18
	Konfliktuskezelés az óvodában				18	18	36	18	18	36
	Tanulási terület összes óraszám	0	0	18	54	31	103	72	31	103
Gyermekirodalom	Gyermekirodalom			36	36		72	72	0	72
Szabad órakeret	Szabadon tervezendő kötelező szakmai órakeret			36	36	62	134	54	31	85
Ágazathoz kapcsolódó tartalmak	IKT a pedagógiában							36	31	67
	Zenei nevelés							36	31	67
	Mozgáskultúra							36	31	67
Egybefüggő szakmai gyakorlat	Egybefüggő szakmai gyakorlat			140			140	160		160

3. A TANULÁSI TERÜLETEK RÉSZLETES SZAKMAI TARTALMA

3.1. Munkavállalói ismeretek megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszáma:

18/18 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A Munkavállalói ismeretek tanulási terület elsajátításával a tanuló önismeretet szerez, meghatározza a céljait. Megismerkedik környezetének munkaerőpiaci helyzetével. Megtanulja, milyen foglalkoztatási formában tud majd elhelyezkedni munkavállalóként. Megismeri, hogy tanulói jogviszonyában is foglalkoztatható szakképzési munkaviszony keretében. Megtanulja az ehhez a jogviszonyhoz kapcsolódó jogait és kötelezettségeit. A tanuló megismeri a munkavállaláshoz, a munkaviszony létesítéséhez szükséges alapismereteket, amelyeket a gyakorlati, mindennapi tevékenysége során alkalmazni tud.

3.1.1 Munkavállalói ismeretek tantárgy

18/18 óra

3.1.1.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tanuló általános felkészítése az álláskeresés módszereire, technikáira, valamint a munkavállaláshoz, a munkaviszony létesítéséhez szükséges alapismeretek elsajátítására.

3.1.1.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

3.1.1.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

3.1.1.4 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.1.1.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Megfogalmazza saját karriercéljait.	Ismeri saját személyisége jellemvonásait, annak pozitívumait.	Teljesen önállóan	Önismerete alapján törekszik céljai reális megfogalmazására. Megjelenésében igényes viselkedésében visszafogott. Elkötelezett a szabályos	
Szakképzési munkaviszonyt létesít.	Ismeri a munkaszerződés tartalmi és formai követelményeit.	Instrukció alapján részben önállóan		

Felismeri, megnevezi és leírja az álláskeresés módszereit	Ismeri a formális és informális álláskeresési technikákat.	Teljesen önállóan	foglalkoztatás mellett. Törekszik a saját munkabérért érintő változások nyomon követésére.	Internetes álláskeresési portálokon információkat keres, rendszerez
---	--	-------------------	--	---

3.1.1.6 A tantárgy témakörei

3.1.1.6.1 Álláskeresés

Karrierlehetőségek feltérképezése: önismeret, reális célkitűzések, helyi munkaerőpiac ismerete, mobilitás szerepe, szakképzések szerepe, képzési támogatások (ösztöndíjak rendszere) ismerete

Álláskeresési módszerek: újsághirdetés, internetes álláskereső oldalak, személyes kapcsolatok, kapcsolati hálózat fontossága

3.1.1.6.2 Munkajogi alapismeretek

Foglalkoztatási formák: munkaviszony, megbízási jogviszony, vállalkozási jogviszony, közalkalmazotti jogviszony, közszolgálati jogviszony

A tanulót érintő szakképzési munkaviszony lényege, jelentősége

A tipikus munkavégzési formák a munka törvénykönyve szerint: távmunka, bedolgozói munkaviszony, munkaerő-kölcsönzés, egyszerűsített foglalkoztatás (mezőgazdasági, turisztikai idenymunka és alkalmi munka)

Speciális jogviszonyok: önfoglalkoztatás, iskolaszövetkezet keretében végzett diákmunka, önkéntes munka

3.1.1.6.3 Munkaviszony létesítése

Felek a munkajogviszonyban. A munkaviszony alanyai

A munkaviszony létesítése. A munkaszerződés. A munkaszerződés tartalma.

A munkaviszony kezdete létrejötte, fajtái. Próbaidő

A munkavállaló és munkáltató alapvető kötelezettségei

A munkaszerződés módosítása

Munkaviszony megszűnése, megszüntetése

Munkaidő és pihenőidő

A munka díjazása (minimálbér, garantált bérminimum)

3.1.1.6.4 Munkanélküliség

Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat (NFSZ). Álláskeresőként történő nyilvántartásba vétel

Az álláskeresési ellátások fajtái

Álláskeresők számára nyújtandó támogatások (vállalkozóvá válás, közfoglalkoztatás, képzések, utazásiköltség-támogatások)

Szolgáltatások álláskeresőknek (munkaerő-közvetítés, tanácsadás) Európai Foglalkoztatási Szolgálat (EURES)

3.2 Munkavállalói idegen nyelv megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszám: 62/62 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

Állások megpályázása idegen nyelven. Önéletrajz és motivációs levél megfogalmazása, az állásinterjú során megfelelő idegen nyelvű kommunikáció.

3.2.1 Munkavállalói idegen nyelv tantárgy 62/62 óra

3.2.1.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a tanulók idegen nyelven is képesek legyenek álláshirdetésre jelentkezni, ismerjék az álláskeresés lépéseit, s nyelvi szintjüknek megfelelően hatékonyan és eredményesen meg tudják valósítani a kommunikációs célokat egy állásinterjú során.

Megértsek a munkájukhoz kapcsolódó idegen nyelvű álláshirdetéseket, képesek legyenek a munkavállaláshoz kapcsolódóan egyszerű formanyomtatványokat kitölteni, önéletrajzot írni és motivációs levelet megfogalmazni a formai és tartalmi követelményeknek megfelelően, nyelvi panelek és gyakori kifejezések segítségével.

Az állásinterjú során legyenek képesek idegen nyelven, a személyes és szakmai vonatkozást is beleértve bemutatkozni. Az állásinterjú bevezető részében, az általános társalgás során feltett kérdéseket egyszerű mondatokkal meg tudják válaszolni. Az interjú során tudjanak szándékaikról, elképzeléseikről, jövőbeli terveikről beszélni. Ki tudják fejezni erősségeiket, gyengeségeiket egyszerűbb mondatok, nyelvi szerkezetek segítségével. Rendelkezzenek megfelelő szókinccsel ahhoz, hogy tanulmányaikról és munkatapasztalatukról be tudjanak számolni. Megértsek az adott cég/vállalat honlapján közzétett információkat, és ezzel kapcsolatosan fel tudjanak tenni munkájukat érintő egyszerűbb kérdéseket.

A tantárgy az utolsó évfolyamon kerül oktatásra, így épít a tanulók közismereti tantárgyak keretében elsajátított idegennyelv-tudására, alapvető mondatszerkesztési ismereteire, valamint a főbb igeidők ismeretére. A tantárgy tanulása során a tanuló ezen ismereteit aktiválja és a munkavállalói szókinccset is alkalmazva gyakorolja.

3.2.1.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások: A tantárgy tanítása idegen nyelven zajlik, ezért az októnak rendelkeznie kell az adott idegen nyelvből nyelvtanári végzettséggel.

3.2.1.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak - Idegen nyelvek

3.2.1.4 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

3.2.1.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Internetes álláskereső oldalakon és egyéb fórumokon (újsághirdetések, szaklapok, szakmai kiadványok stb.) állás hirdetéseket keres. Az álláskereséshez használja a kapcsolati tőkéjét.	Ismeri az álláskeresést segítő fórumokat, állás hirdetéseket tartalmazó forrásokat, állásokat hirdető vagy állás-keresésben segítő szervezeteket, munkaközvetítő ügynökségeket.	Teljesen önállóan	Törekszik kompetenciáinak reális megfogalmazására, erősségeinek hangsúlyozására idegen nyelven. Nyitott szakmai és személyes kompetenciáinak fejlesztésére. Törekszik receptív és produktív készségeit idegen nyelven fejleszteni (olvasott és hallott szöveg értése, íráskészség, valamint beszédprodukció). Szakmája iránt elkötelezett. Megjelenése visszafogott, helyzetéhez illő. Viselkedésében törekszik az adott helyzetnek megfelelni.	Hatékonyan tudja álláskereséshez használni az internetes böngészőket és álláskereső portálokat, és ezek segítségével képes szakmájának, végzettségének, képességeinek megfelelően állás hirdetéseket kiválasztani.
A tartalmi és formai követelményeknek megfelelő önéletrajzot fogalmaz.	Ismeri az önéletrajz típusait, azok tartalmi és formai követelményeit			Ki tud tölteni önéletrajz sablont, pl. Europass CV-sablont, vagy szövegszerkesztő program segítségével létre tud hozni az adott önéletrajz típusoknak megfelelő dokumentumot.
A tartalmi és formai követelményeknek megfelelő motivációs levelet ír, melyet a megpályázandó állás sajátosságaihoz igazít.	Ismeri a motivációs levél tartalmi követelményeit, felépítését, valamint tipikus szófordulatait az adott idegen nyelven			Szövegszerkesztő program segítségével meg tud írni egy önéletrajzot, figyelembe véve a formai szabályokat.
Kitölti és a munkaadóhoz eljuttatja a szükséges nyomtatványokat és dokumentumokat az álláskeresés folyamatának figyelem-bevételével	Ismeri az álláskeresés folyamatát.			Digitális formanyomtatványok kitöltése, szövegek formai követelményeknek megfelelő létrehozása, e-mailek küldése és fogadása, csatolmányok letöltése

<p>Felkészül az állásinterjúra a megpályázni kívánt állásnak megfelelően, és céljait szem előtt tartva kommunikál az interjú során</p>	<p>Ismeri az állásinterjú menetét, tisztában van a lehetséges kérdésekkel. Az adott szituáció megvalósításához megfelelő szó-kincsessel és nyelvtani tudással rendelkezik.</p>			<p>A megpályázni kívánt állással kapcsolatban képes az internetről információt szerezni.</p>
<p>Az állásinterjún, az állásinterjúra érkezéskor vagy a kapcsolódó telefonbeszélgetések során csevegést (small talk) kezdeményez, a társalgást fenntartja és befejezi. A kérdésekre megfelelő válaszokat ad.</p>	<p>Tisztában van a legáltalánosabb csevegési témák szókincsével, amelyek az interjú során, az interjút megelőző és esetlegesen követő telefonbeszélgetés során vagy az állás-interjúra megérkezéskor felmerülhetnek.</p>			

3.2.1.6.1 Az álláskeresés lépései, álláshirdetések

A tanuló megismeri az álláskeresés lépéseit, és megtanulja az ahhoz kapcsolódó szókincszet idegen nyelven (végzettségek, egyéb képzettségek, megkövetelt tulajdonságok, szakmai gyakorlat stb.).

Képessé válik a szakmájához kapcsolódó álláshirdetések megértésére, és fel tudja ismerni, hogy saját végzettsége, képzettsége, képességei mennyire felelnek meg az álláshirdetés követelményeinek. Az álláshirdetésnek és szakmájának megfelelően begyakorolja az egyszerűbb, álláskereséssel kapcsolatos űrlapok helyes kitöltését.

Az álláshirdetések és az űrlapok szövegének olvasása során a receptív kompetencia fejlesztése történik (olvasott szöveg értése), az űrlapkitöltés során pedig produktív kompetenciákat fejlesztünk (írás-készség).

3.2.1.6.2 Önéletrajz és motivációs levél

A tanuló megtanulja az önéletrajzok típusait, azok tartalmi és formai követelményeit, tipikus szófordulatait. Képessé válik saját maga is a nyelvi szintjének megfelelő helyességgel és igényességgel, önállóan megfogalmazni önéletrajzát. Megismeri az állás megpályázásához használt hivatalos levél tartalmi és formai követelményeit. Begyakorolja a gyakran használt tipikus szófordulatokat, a szakmájában használt gyakori kifejezéseket, valamint a szakmája gyakorlásához szükséges kulcsfontosságú kompetenciák kifejezéseit idegen nyelven. Az álláshirdetések alapján begyakorolja, hogy tipikus szófordulatok és nyelvi panelek segítségével hogyan lehet az adott hirdetéshez igazítani levelének tartalmát.

3.2.1.6.3 „Small talk” –általános társalgás

A „small talk” elengedhetetlen része minden beszélgetésnek, így az állásinterjúnak is. Segíti a beszélgetésben részt vevőket ráhangolódni a tényleges beszélgetésre, megtöri a kínos csendet, oldja a feszültséget, segít a beszélgetés gördülékeny menetének fenntartásában és a beszélgetés lezárásában. Fontos, hogy a „small talk” során érintett témák semlegesek legyenek a beszélgetőpartnerek számára, és az adott szituációhoz, fizikai környezethez passzoljanak. Ilyen tipikus témák lehetnek pl. az időjárás, közlekedés (odajutás, parkolás, épületen belüli tájékozódás), étkezési lehetőségek (cégnél, környéken), család, hobbi, szabadidő (szórakozás, sport). A tanulók begyakorolják a megfelelő kérdésfeltevést és a beszélgetésben való aktív részvétel szabályait, fordulatait.

3.2.1.6.4 Állásinterjú

A témakör végére a tanuló képes egyszerűbb mondatokkal és megfelelő koherenciával hatékony kommunikációt folytatni az állásinterjú során. Be tud mutatkozni szakmai vonatkozással is. Elsajátítja azt a szakmai jellegű szókincset, amely alkalmassá teszi arra, hogy a munkalehetőségekről, munkakörülményekről tájékozódjon. Ki tudja emelni erősségeit, és egyszerűbb kérdéseket tud feltenni a betölteni kívánt munkakörrel kapcsolatosan

A témakör tanulása során elsajátítja a közvetlenül a szakmájára vonatkozó, gyakran használt kifejezéseket.

3.3 Ágazati kompetenciafejlesztés megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszám:

252/144 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

Az Ágazati kompetenciafejlesztés megnevezésű tanulási terület feldolgozása élmény- és gyakorlatorientált tartalomfeldolgozást igényel. A képességek fejlesztése a hangsúlyos, az információtartalom pedig megalapozza a tanulók későbbi foglalkozásához szükséges elméleti tudását. Az élménypedagógia és a játékos személyiségfejlesztés segítése tantárgyak témakörei fejlesztik a tanulók önismeretét, viselkedéskultúráját, kommunikációját, valamint kreativitását. Segíti önmaguk és mások reális önértékelését. Megalapozza a tanulók pedagógiai attitűdjét. A tanulási terület valamennyi tantárgyának oktatását 12-16 fős csoportokban javasolt megvalósítani.

3.3.1 Élménypedagógia

144/72 óra

3.3.1.1

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a tanuló ismerje meg a vizuális kommunikációt, jelek értelmezését a vizuális nyelvben, kultúrát, népművészetet, környezet- és tárgykultúrát, esztétikumot. A tanuló ismerje meg a dekoráció, ajándék- és játékkészítés folyamatát, valamint tisztában legyen a szemléltető eszközök készítésének lehetőségeivel és technikáival. A tanulók a tantárgy segítségével képesek lesznek játék- és szabadidős tevékenységeket kezdeményezni, megszervezni és vezetni, megismerik a mesepedagógia lehetőségeit, a meseterápia módszerét, hogy később szociális területen vagy az oktatás-nevelés folyamatában ezt hasznosítani tudják.

A mesék személyiségfejlesztő hatását, az alkotás örömeinek érzését, illetve a dramatikus nevelésben rejlő lehetőségeket tudatosítják a tantárgyat tanuló fiatalok, emellett történetalkotással, bábjátékokkal fejlesztik szövegalkotó képességüket, kreativitásukat.

3.3.1.2. A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások: pedagógiatanár, okleveles rajztanár (vizuális kultúra tanár, vizuális- és környezetkultúra tanár)

3.3.1.3 A képzés órakeretének legalább 0 %-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

3.3.1.4 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősségvállalás mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
A pedagógus/szakember instrukciói alapján irányítja a játéktevékenységet.	Kiválasztja és meghatározza a különböző életkorok jellemző játéktevé-	A felsőfokú végzettségű pedagógus/szakember irá-	A játéktevékenységet a gyermekek, serdülők, fiatalok életkori fejlettségének és	Problémamegoldás, gyakorlati alkalmazás

<p>Kreatívan alkalmazza az életkori sajátosságoknak megfelelő játékokat.</p> <p>Egyszerű játékeszközöket készít.</p>	<p>kenységeit és eszközeit, szerepüket a személyiségfejlődésben.</p>	<p>nyitása mellett önállóan végzi munkáját.</p>	<p>testi épségének figyelembevételével kezdeményezi, segíti.</p>	
<p>Előkészíti a különböző művészeti tevékenységeket és közreműködik a megvalósításában.</p>	<p>Tudja az életkornak megfelelő művészeti tevékenységeket és azok alkalmazásának módjait (gyermekirodalom, ének-zene, dramatizálás, kreatív alkotó tevékenységek és mozgáskultúra).</p>	<p>A pedagógus útmutatása szerint előkészíti a művészeti tevékenységeket, valamint segíti a gyermekeket a megvalósításban.</p>	<p>Munkája során támogatja a kreativitást és az önálló próbálkozást.</p>	<p>A művészeti tevékenységek előkészítésében, kivitelezésében IKT eszközöket használ.</p>
<p>Közreműködik a szabadidős programok tervezésében, szervezésében és lebonyolításában.</p> <p>A programokhoz kapcsolódóan ötleteket, javaslatokat fogalmaz meg.</p>	<p>Meghatározza a különböző intézmények szokásos szabadidős programjait, rendezvényeit, ünnepélyeit, valamint az azokhoz kapcsolódó tervezési, szervezési feladatokat.</p>	<p>Az útmutatásnak megfelelően részt vesz a szabadidős programok, rendezvények, ünnepélyek tervezésében, szervezésében és lebonyolításában.</p>	<p>Megjelenésében és viselkedésében példát mutat a gyermekek/tanulók számára a különböző programokon. Munkája során támogatja a gyermekek, serdülők, fiatalok ünnepekhez, hagyományokhoz kapcsolódó értékrendjének fejlődését.</p>	<p>A programok tervezése, előkészítése és kivitelezése során IKT és audiovizuális eszközöket használ.</p>
<p>Segíti a kreatív alkotó tevékenységek előkészítését és lebonyolítását.</p>	<p>Ismeri a különböző népművészeti és kreatív alkotó technikákat.</p>	<p>Felelősen és környezettudatosan használja a kreatív foglalkozások eszközeit, anyagait. Ügyel a biztonságos munkavégzésre.</p>	<p>Törekszik kreativitásának fejlesztésére. Támogatja a gyermekek/tanulók önálló kezdeményezéseit.</p>	<p>Digitális forrásokat keres, ezeket felelősen használja.</p>

Kiválasztja a gyermekek életkorának megfelelő mesét, dramatikus játékot, színházi előadást. Átélessel mesél.	Meghatározza a mese és a meseterápia, a bábjáték és a dramatikus játékok fajtáit.	A foglalkozások lebonyolítása során a pedagógus útmutatása szerint jár el.	Figyelembe veszi a gyermekek, serdülők, fiatalok személyiségét és egyéni igényeit.	
--	---	--	--	--

3.3.1.5 A tantárgy témakörei

3.3.1.5.1 Kreatív alkotás 36/18 óra

Az óvodai és iskolai dekorációk szerepe, fajtái
Óvodai, iskolai dekorációk, faliújságok szerepe, készítése
Népművészet, népművészeti technikák
Tárgykészítő játékok módszertana
Népi kismesterségek módszertana
Népi kézművesség természetes anyagokból
Különböző anyagok hagyományos és újszerű felhasználása
Kézműves technikák alapjai (kreatív hobby)
Tárgyak készítéséhez használható anyagok és tulajdonságaik
Tanulók által is elkészíthető ajándékok
Ünnepekhez kapcsolódó ajándékok
Újrahasznosított anyagból készült ajándékok
Bábkészítés

3.3.1.5.2 Szabadidő – játékirányítás, játékszervezés alapjai 36/18 óra

A játékok általános jellemzői
A játéktevékenység fejlődése a különböző életkori szakaszokban
A játék célja, szerepe az óvodások és az iskolások életében
A játék fajtái: gyakorlójáték, konstruálójáték, barkácsolás, bábjáték, szerepjáték, intellektuális játék, társasjáték
Versek, mesék feldolgozása szerepjátékkal
Sportjátékok fajtái
A sportjátékok szabályai, jellemzői, szerepe, megválasztásának szempontjai
A sport szerepe a személyiség fejlődésében
A gyermekjátékok biztonsági előírásai
Biztonságossági és egészségügyi követelmények
A játék szerepe a személyiség fejlődésében és önkifejezésben
A játék „öngyógyító” szerepe
Önismereti játékok fajtái, formái
Az életkori sajátosságoknak megfelelő szerepjáték feszültségoldó hatásai
Játékfajták a szabadban, zárt térben játszható játékok
A játékvezető feladatai
A játékvezetővel szemben támasztott elvárások
A játékos csoportfoglalkozásokon résztvevők csoportdinamikai fejlődése
Játék – oktatás – szabadidő összefüggései, szerepük a személyiség fejlesztésében
Korunk játékai: fantasy játékok és virtuális játékok, ezek előnyei és veszélyei

A néphagyományok, ősi magyar néphagyományok és népi játékok
Az átlagtól eltérő játékfejlődés
A játék mint terápiás eszköz

3.3.1.5.3 Mesepedagógia – bábjáték – drámajáték 72/36 óra

Mi a mesepedagógia?

Mondókák, mesék és az életkori sajátosságok összefüggései

A mesék szimbolikus nyelve

A meseterápia elvei, témakörei

Királyfik és királylányok

A felnőtté válás, úton lévők meséi

Életválságok meséi

Az öregedés, a halál témája a mesékben

Mesélés eszközei, játékeszközök alkotása (jelmez-, bábkészítés)

Környezettudatos játékok, tárgyak metamorfózisa

A szerepjátékok világa

Dramatikus játékok (szöveggel, hanggal, bábbal, zenével, mozgással, tánccal)

A dramatikus nevelés pozitív hatásai

A bábjátékok és alkalmazási lehetőségek

Az alkotó folyamat varázsa

Történetalkotás, rögtönzés, saját történetek feldolgozása

Színjátékos tevékenység (vers- és prózamondás, jelenet, előadás)

Színházi gyermekelőadás, bábelőadás megtekintése

3.3.2 Játékos személyiségfejlesztés 72/36 óra

3.3.2.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja a tanulók önismeretének fejlesztése, a pozitív énkép kialakítása, a tanulók felkészítése a tudatos és hatékony viselkedéskultúrára. A tanulók váljanak képessé az egészséges önérvényesítésre, és építsék ki az ehhez szükséges kommunikációs eszköztárat, tudatosítsák az eredményes kommunikáció feltételeit. A tanulók ismerjék meg saját képességeiket, készségeiket. Különösen fontos a magatartási, illetve viselkedésformák jelentőségének megerősítése, az empátikus készségek fejlesztése. A tanulók ismerjék meg a kulturált viselkedés, a hétköznapi protokoll fogalmait, szabályrendszerét, illetve ezek alkalmazásának lehetőségeit.

3.3.2.2. A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások: pedagógiatanár, magyartanár

3.3.2.3 A képzés órakeretének legalább 0 %-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

3.3.2.4 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősségvállalás mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
<p>Pedagógiai helyzetekben ki tudja használni személyiségének erősségeit az eredményes megoldás kialakításában.</p>	<p>Reális önismerettel rendelkezik, ismeri erősségeit és gyengeségeit.</p>	<p>Megfogalmazza önmaga tulajdonságait, elfogadja mások visszajelzéseit saját magáról, s önálló javaslatokat fogalmaz meg a változtatás szükségességéről és lehetőségéről.</p>	<p>Törekszik személyisége előnyös jellemzőinek erősítésére.</p> <p>Pedagógiai munkájában tiszteltben tartja önmaga és mások személyiségjellemzőit.</p>	<p>Digitális tartalmakat használ és készít.</p> <p>Digitális internet alapú kommunikáció ismerete, használata.</p> <p>Hatékonyan tudja használni az internetes levelező rendszereket.</p> <p>Etikus és kulturált online kommunikációra képes.</p>
<p>Birtokában van az erőszakmentes kommunikáció módszereinek, és törekszik azok használatára.</p>	<p>Kiválasztja az aszsertív kommunikációs eszközöket.</p>	<p>Asszertív, önérvényesítő módon kommunikál.</p>	<p>Szándékait, igényeit úgy fejezi ki, hogy figyelembe veszi a rábízott gyerekek, kollégái igényeit, szándékait.</p>	<p>Digitális internet alapú kommunikáció ismerete, használata.</p>
<p>Megfelelő légzés technikával, artikulációval, hangképzési technikákkal nyilvánul meg, és gondolatait kifogástalan nyelvhelyességgel fogalmazza meg.</p>	<p>A beszédtechnika, beszédművelés fejlesztő, gyakorló módszereit ismeri, a nyelvhelyesség szabályait alkalmazza.</p>	<p>Ügyel a helyes artikulációra, légzés technikára és a kifogástalan nyelvhelyességre.</p>	<p>A helyzetnek megfelelő hangszín, hangerő, beszédtempó, ritmus megválasztásával és helyes artikulációval, légzés technikával, nyelvhelyességgel beszél.</p>	<p>Digitális internet alapú kommunikáció ismerete, használata.</p>

Ápolt, képes külső megjelenésében egyéniségének és hivatásának összeegyeztetésére.	A külső megjelenését mint metakommunikációs eszközt a helyzetnek megfelelően alkalmazza.	Igényes magával szemben, és ezt másoktól is elvárja.	Megjelenésével is nevel, pozitív mintát nyújt a rábízott gyermek/tanuló számára.
Az eltérő szituációkban adekvátan használja a verbális és nonverbális kommunikációs csatornákat. Érthetően kommunikálja javaslatait.	Meghatározza a kommunikációs alapelveket, a legfontosabb alapfogalmakat, a kommunikáció működését, folyamatát, szereplőit, tényezőit, helyzetípusait, a kommunikációs stílusokat.	Nyitott arra, hogy kommunikációs képességeit folyamatosan fejlessze.	A gyermekek, tanulók életkori és mentális állapotát figyelembe véve kommunikál, meggyőződik a kommunikáció sikerességéről. Kommunikációjával nevel, pozitív példát nyújt.
Az online térben a beszédhelyzetnek megfelelően kommunikál, alkalmazza a netikett szabályait.	Ismeri az online felületeket, azok használatát. Tisztában van a netikett szabályaival.	Felelős a nyilvános kommunikációjáért, megosztásaiért (képek, kommentek, bejegyzések stb.).	A netikett szabályait figyelembe véve kommunikál, kellő óvatossággal és felelősségtudattal van jelen az online térben, és másokat is erre a magatartásra ösztönöz.

3.3.2.5 A tantárgy témakörei

3.3.2.5.1

Ön- és társismeret

36/18 óra

Az énkép fogalma
 Testi önismeret és önkifejezés
 Nyílt és rejtett tulajdonságok
 Az énkép és énídeál távolsága
 Szorongás és stressz
 Feszültségcsökkentő gyakorlatok
 Önbizalom és önérvényesítés
 Hatékony énbemutató
 Az identitás fogalma és összetevői
 Család-gyökök megismerése
 Jövőképek
 Érdeklődés és pályamotiváció
 Pályaszocializáció
 Önismereti játékok

Szerepjátékok
 Szituációs játékok
 Énvédő mechanizmusok
 A szocializáció és jelentősége a személyiség alakulásában
 Ki vagyok? Johari-ablak
 A személyiség
 Személyiségfejlődés
 Az egyéniség és a jellem
 Az ideál
 A visszajelzés
 Miért fontos a pedagógiai munkát végzőnek önmagát ismernie?
 Bevezető a gyakorlati önfeltáró munkába
 Önnevelés, önelfogadás és önbecsülés
 Az emberi szükségletek rendszere
 A mentális egészség fogalma, tényezői

3.3.2.5.2 Önkifejezés nyelvi eszközökkel 18/9 óra

A beszéd fontossága
 A beszéd fejlődése
 A gyermek nyelve, a gyermek önkifejezése
 A gyermek megértésének feltételei
 A (beszéd)megértés fontossága
 Érts szót! Az aktív figyelem, meghallgatás jelentősége
 Az önkifejezés módjai
 A nyelv és beszéd mint az önkifejezés eszköze
 Az önkifejezés nyelvi lehetőségei
 A hiteles és pontos megfogalmazás jelentősége - Fogalmazz pontosan!
 Mondd érthetően!
 A szókincs fontossága az önkifejezésben
 A szókincs bővítésének lehetőségei
 A szókincs bővítésének forrásai
 Mondd másképp! A megfogalmazás módja - a stílus, maga az ember

3.3.2.5.3 Viselkedéskultúra 18/9 óra

Viselkedés- és magatartáskultúra
 Kapcsolatok a mindennapokban
 Családon belüli viselkedésformák
 A hétköznapi protokoll
 Megjelenéskultúra
 A társalgási élet speciális szabályai
 Étkezési kultúra
 Munkahelyi társas klíma
 Helyzetgyakorlatok

3.3.3 A tanulás tanulása

36/36 óra

3.3.3.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja, hogy olyan képességek, készségek birtokába juttassa a diákokat, amelyek segítségével hatékony egyéni tanulási módszereket, stratégiákat alakíthatnak ki. Ezek birtokában a tanulók javíthatják iskolai teljesítményüket, későbbi pályaválasztásukat, sikeres továbbtanulásukat, segíthetik felnőtt életükben való boldogulásukat. A későbbiekben pedig rugalmas gondolkodású, kreatív, folyamatos megújulásra kész szakemberekké válhatnak, akiket bárhol szívesen foglalkoztatnak majd.

3.3.3.2. A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások: pedagógiatanár, pedagógiai diplomával rendelkező oktató

3.3.3.3 A képzés órakeretének legalább 0 %-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

3.3.3.4 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősségvállalás mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Meghatározza saját erősségeit és gyengeségeit, hibáit felismeri.	Tisztában van a tanulást befolyásoló külső, belső és lelki tényezők szerepével.	Értsék az élet-hosszig tartó tanulás szükségességét, legyenek képesek az önálló tanulásra.	Törekszik a hiányosságok megismerésére és korrigálására.	Digitális technikák segítségével jegyzetet készít.
Meghatározza saját tanulási stílusát.	Ismeri a tanulási stílusok fajtáit és megismerésének módszereit.	Tudatosan alkalmazza a tanulási stílusának megfelelő tanulási technikákat.	Folyamatosan fejleszti és változtatatosan alkalmazza a különböző technikákat.	Digitális tartalmak készítése és használata Digitális, internet alapú tanulási eszközök használata.
A tanulási feladatnak megfelelően használja a szükséges eszközöket, pl. szótárak, lexikonok, atlaszok, az egyéni tanulást	Kiválasztja a hatékony tanulást elősegítő módszereket és eszközöket, információforrásokat.	Az eredményes tanuláshoz nélkülözhetetlen eszközhasználati készségeit, képességeit fejleszti.	Problémahelyzetekben megkeresi és használja a megfelelő információhordozókat.	Online tanulási terek használata

segítő számítógépes programok.				Együttműködés a tanárral és a tanuló társakkal digitális eszközök és internet segítségével.
Legyen képes rögzíteni és pontosan előhívni szövegeket, különböző információkat.	Ismeri azokat a tanulási technikákat, amelyek segítségével képes a szövegek rögzítésére, előhívására.	Értse, tudja a megismert technikák fontosságát.	Alkalmazza a mindennapokban a megismert tanulási technikákat.	

3.3.3.5 A tantárgy témakörei

3.3.3.5.1 Tanulás tanulása

36/36 óra

Tanulási motiváció
 Tanulás és teljesítmény
 Figyelem – fegyelem, az aktív figyelem kérdése
 Emlékezés
 Az emlékezés technikái
 A tanulás általános feltételei
 A tanulás külső körülményei
 Tanulási stílusok
 Elemi tanulási technikák
 Összetett tanulási technikák
 Szorongás – tanulás – teljesítmény
 A pihenés és tanulás összefüggései
 A rendszeresség, folyamatosság kérdése
 Tantárgyspecifikus technikák - Mit hogyan érdemes tanulni?
 Hogyan nem érdemes tanulni?
 A módszerek, stílusok egyéni különbözőségei
 Az önellenőrzés és módjai
 Sikerélmény a tanulásban

3.4 A pedagógiai, pszichológiai, gyógypedagógiai feladatok megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszám:

669/667 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A pedagógiai, pszichológiai és gyógypedagógiai feladatok tanulási terület elsajátításával a tanuló korszerű pedagógiai, pszichológiai és gyógypedagógiai ismereteket szerez, amely lehetővé teszi az oktató munkában történő tudatos és hatékony közreműködést. Megismeri az általános pedagógia, tanulásirányítás-didaktika, a nevelélmélet és a neveléstörténet, általános pszichológia, fejlődéslélektan, szociálpszichológia, alkalmazott pszichológia és gyógypedagógia alapvető műveltséganyagát. Megalapozza a tanulók pedagógiai attitűdjét.

3.4.1 Értékteremtő gyermeknevelés tantárgy

180/180 óra

3.4.1.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja, hogy korszerű pedagógiai ismeretek elsajátításával készítse fel a tanulókat a nevelő, oktató munkában történő tudatos és hatékony közreműködésre. A tanulók képessé váljanak az oktatás és nevelés alapvető fogalmait és folyamatait komplexen értelmezni és szakmai tudásuk birtokában segítséget nyújtani a különböző oktatási-nevelési intézményekben. A tanulók ismerjék meg a gyermekek/tanulók céltudatos személyiségfejlesztésének folyamatait, a nevelő és oktató munka színtereit, módszereit, eszközeit, illetve ezek alkalmazásának lehetőségeit.

3.4.1.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások: pedagógiatanár, okleveles gyógyepedagógus

3.4.1.3 A képzés órakeretének legalább 0 %-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

3.4.1.4 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősségvállalás mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Értelmezi a nevelési folyamat jellemzőit. Felismeri a nevelési cél és a nevelés feladat- és eszközrendszerének a kapcsolatát.	Meghatározza a nevelés fogalmát, célját, folyamatát, feladat- és eszközrendszerét.	Az oktató, nevelő munkában együttműködik a pedagógussal a foglalkozásokon/tanórákon. Segít a foglalkozások/tanítási órák előkészületében.	Pedagógiai ismeretek birtokában felelősen, és az etikai szabályokat betartva, a személyiség tisztelete mellett végzi a rábízott feladatokat.	Önálló információ gyűjtése és tájékozódás a digitális térben az adatvédelmi szabályok betartásával.
Szakszerűen használja a nevelés alapfogalmait.	Meghatározza az adottság, rátermettség, hajlam, temperamentum, érdeklődés, képesség, tehetség, kreativitás fogalmát.	Munkája során segíti a pedagógust a gyermekek minél körültekintőbb megismerésében és fejlődésük elősegítésében.	Fontosnak tartja a gyermekek egyéni képességeinek a kibontakoztatását.	Az információforrások kritikus használata. Létrehoz és használ digitális tartalmakat.
Szakszerűen értelmezi a nevelhetőség és nehezen nevelhetőség kérdéskörét.	Megérti a személyiség fejlődését meghatározó tényezők kölcsönhatását.	Együttműködik a pedagógussal a nevelési folyamatban.	Elkötelezett a gyermekek, serdülők, fiatalok nevelésében, személyiségük fejlesztésében.	Együttműködés a tanárral és a tanuló társakkal

Meghatározza az érték és norma szerepét a nevelési folyamatban, illetve annak viszonyát a nevelési céllal.	Ismeri az érték és norma szerepét a nevelés folyamatában.	Segíti a pedagógust az érték közvetítésében, a nevelési célok megvalósításában.	Fontosak számára az emberi értékek és a közösségi normák.
Képes a nevelési módszereket a nevelési folyamatban betöltött szerepük alapján csoportosítani és alkalmazni.	Tudja a nevelési módszer fogalmát, típusait, kiválasztásának és alkalmazásának szempontjait.	A pedagógus irányítása mellett alkalmazza a megfelelő nevelési módszereket.	Munkája során fontosnak tartja a megfelelő nevelési módszerek alkalmazását
Korszerű nevelési módszereket alkalmaz az óvodai csoport életkori sajátosságának megfelelően.	Tisztában van az élménypedagógia, konstruktívpedagógia, projektpedagógia, kooperatív tanulás alapelveivel, módszereivel.	Az óvodapedagógus irányításával önállóan végez nevelési feladatokat.	Nyitott a korszerű pedagógiai módszerek megismerésére, alkalmazására.
Felismeri a nevelő modell szerepét, valamint a vezetési, nevelési stílus hatását az egyén és a gyermek/tanulóközösség viselkedésére, teljesítményére.	Azonosítja és megérti a nevelési, vezetési stílusokat és a nevelő modell szerepét.	Együttműködik a pedagógussal a gyermek/tanulóközösségek vezetésében.	Fontosnak tartja a példamutatást és az ösztönző, elfogadó nevelési légkört.
Értelmezi a játék, a munka jellegű tevékenység és a tanulás szerepét, jelentőségét a nevelési folyamatában.	Meghatározza a kisgyermekkorú, az óvodáskorú és az iskoláskorú gyermek, serdülő, fiatal fő tevékenységformáit.	Tevékenyen részt vesz a gyermekek, serdülők, fiatalok alapvető tevékenységeinek a kialakításában, szervezésében, megvalósításában.	Fontos számára a nevelési folyamatban a gyermekek minél szélesebb körű tevékenységeinek biztosítása.
Értelmezi az egyes életkorokban az elsődleges és a má-	Tudja a szocializáció fogalmát, színtereit, megérti a szocializáció és a nevelés	Pedagógus irányítása mellett segíti a gyermekek, serdülők, fiatalok szociális fejlődését.	Együttműködik a szülőkkel és a pedagógussal a gyermek, serdülő-

digitális eszközök és internet segítségével.

sodlagos szocializációs szinterek jelentőségét.	kapcsolatrendszerét.		lők, fiatalok szociális fejlődésének érdekében.
Azonosítja a család szerepét az egyén személyiségfejlődésében.	Ismeri a család szerkezetét, funkcióját, típusait és a családi nevelés jellemzőit.	Segíti a pedagógust a családlátogatások szervezésében, lebonyolításában.	A szakmai etika szabályait betartva vesz részt a gyermek, a család és az intézmény kapcsolatában.
Felismeri a kortársak és az intézmények jelentőségét a szocializáció folyamatában.	Megérti a kortársak és a különböző nevelési, valamint közművelődési intézmények szocializációban betöltött szerepét	A pedagógus útmutatása alapján segíti a gyermek/tanulóközösségek működését, valamint programokat szervez a közös élmények megszerzése érdekében.	Motiválja a gyermekeket, serdülőket, fiatalokat a közös események, élmények, tapasztalatok megélésére.
Nevelő munkája során alkalmazkodik a gyermek/csoportok kulturális sajátosságaihoz.	Érti az inter- és multikulturális nevelés jelentőségét, előnyeit a nevelés folyamatában. Azonosítja a különböző kultúrák szokás- és szabályrendszerét.	Betartja az esélyegyenlőség és a diszkriminációmentesség alapelveit.	Előítéletektől mentesen, elfogadóan végzi munkáját.

3.4.1.5 A tantárgy témakörei

3.4.1.5.1 Nevelési helyzetek és nevelési folyamatok

27/27 óra

A pedagógia tárgya, célja, feladata

A pedagógia a tudományok rendszerében

A pedagógia mint inter- és/vagy multidiszciplináris tudomány

A pedagógia területei

Gyermekkor régen és ma

A gyermekkor jellemzői az őskortól napjainkig (a gyermekekről kialakított kép, a gyermeknevelés alapelvei, a gyermekek jellemző tevékenységei)

Az intézményes kisgyermeknevelés kezdetei Magyarországon (Brunsztik Terézia, Bezeredy Amália)

Reformpedagógiai irányzatok (Waldorf, Montessori, Freinet, Rogers stb.)

Pedagógiai törekvések a XX-XXI. században (KIP program, távoktatás, digitális, online oktatás stb.)

3.4.1.5.2 Fejlődés, érés, nevelés 27/27 óra

A nevelés fogalma, célja, feladata

A személyiség fejlődését meghatározó biológiai tényezők és a környezeti nevelési hatások kölcsönhatása

A nevelhetőség kérdésköre

Az adottság, a rátermettség, a hajlam, a temperamentum, az érdeklődés, a képesség, a tehetség, a kreativitás fogalma

A nevelés feladat- és eszközrendszere

A nevelés, a személyiségfejlesztés fő területei

Az értelmi nevelés

Az érzelmi nevelés

Az egészséges életmódra nevelés

Az erkölcsi nevelés

Az esztétikai nevelés

A környezeti nevelés

Az érték és norma a nevelés folyamatában

Az értékek, értékrendek felosztása

Kollektív értékek

Individuális értékek

3.4.1.5.3 Fejlődés és szocializáció különböző életkorokban 54/54 óra

Bölcsőde

A bölcsődéskorú gyermek életkori sajátosságai

Óvodába kerülés, befogadás

Óvodai szocializáció

Az óvodáskor jellemzői

A gyermek mozgása, testi jellemzői

Értelmi fejlődés

Az óvodások érzelmi fejlődése

Társas jellemzők

Nemi identitás fejlődése

Éntudat kialakulása

Önszabályozás

Önállóság, autonómia

Az iskolába lépő gyermek jellemzői

A kisiskoláskor jellemzői

A serdülőkor és ifjúkor jellemzői

Fejlődési fordulat

Az iskolaérettség kritériumai

Társas készségek, szociális kompetencia
Gyerekek közötti társas kapcsolat, játék
Agresszió
Barátság
Gyerekcsoportok jellemzői
Gyerekcsoportok fejlődési fázisai
A csoport kohéziójának növelése
Szociális kompetenciát fejlesztő játékok

3.4.1.5.4 A nevelés színterei 18/18 óra

A szocializáció fogalma, színterei
Szociális tanulás fogalma, folyamata
Elsődleges, másodlagos szocializáció
A szocializáció és a nevelés kapcsolatrendszere
A család, a családi nevelés
A család, a család szerkezete, funkciója, típusait
Az anya-gyermek kapcsolat jellemzői, a szülői nevelői attitűdök típusai, hatása a gyermek személyiségére
A családi szocializáció, nevelés zavarai, diszfunkciói, a szocializációt károsító tényezők, azok következményei
Az óvoda szocializációban betöltött szerepe
Az óvoda működését meghatározó fontosabb dokumentumok
Az óvoda működését meghatározó belső szabályozó dokumentumok
Pedagógiai program
Szervezeti és működési szabályzat
Házirend
Éves munkaterv és beszámolók
A család és az intézmény közötti kapcsolattartás, az együttműködés formái

3.4.1.5.5 A nevelés módszerei 18/18 óra

A nevelési módszer fogalma, típusai
A nevelési módszer kiválasztásának szempontjai
Az egyes módszerek szerepe a nevelés folyamatában
Közvetlen és közvetett nevelő hatások és nevelési módszerek
Jutalmazás és büntetés szerepe a nevelési folyamatban
Segítő, támogató nevelési módszerek
Új módszerek alkalmazása az óvodai nevelésben
Élménypedagógia
Konstruktív pedagógia
Projektpedagógia
Kooperatív tanulás
A nevelő mint modell
Nevelési stílusok

- 3.4.1.5.6 A gyermekek fő tevékenységformái 18/18 óra
- A nevelés fő tevékenységformái: gondozás, szabadidős tevékenységek, játék, munka jellegű tevékenység
- Gyermekfelfogások és a játék a nevelés történetében
- A kisgyermekkorú és az óvodáskorú gyermek fő tevékenységformái
- A játék fogalma, fajtái, feltételei
- A különböző életkorok jellemző játéktevékenységei
- A játék szerepe a gyermek személyiségfejlődésében
- A munka jellegű tevékenység mint a személyiségfejlődés segítésének eszköze
- Munka jellegű tevékenységek a nevelési-oktatási intézményekben
- A játék és a munka jellegű tevékenység kapcsolata
- A gyermekek megismerése a tevékenységek során

- 3.4.1.5.7 Inter- és multikulturális nevelés az óvodában 18/18 óra
- Érzékenyítés és szemléletformálás, toleranciafejlesztő gyakorlatok
- Sztereotípiák más népekkel, nemzetekkel szemben
- Mesevilág, hiedelmek, hagyományok különböző kultúrákban
- Az inter- és multikulturális társadalmak kialakulásának történelmi háttere, globalizációs tendenciák
- Kulturális sokszínűség a nevelésben (nyelvi különbségek, kultúra, szokás- és szabályrendszer)
- Esélyegyenlőség, a hátrányos megkülönböztetés tilalma
- A multikulturális nevelés előnyei, lehetőségei az óvodában

3.4.2 A gyógypedagógia alapjai tantárgy 85/93 óra

3.4.2.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a korszerű pedagógiai ismereteket kibővítse a gyógypedagógia alapvető ismereteivel, ezáltal felkészítse a tanulókat a nevelő, oktató munkában történő tudatos és hatékony közreműködésre, a differenciált bánásmód megvalósítására.

3.4.2.2. A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások: okleveles gyógypedagógus, pedagógiatanár, gyógypedagógia tanár

3.4.2.3 A képzés órakeretének legalább 10 %-át gyakorlati helyszínen (bölcsőde, óvoda, iskola, szakszolgálati intézmény stb.) kell lebonyolítani 12-16 fős csoportokban, lehetőleg további kisebb csoportokra bontva a gyakorlati helyszín sajátosságait figyelembe véve.

3.4.2.4 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősségvállalás mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Gyógypedagógiai ismereteinek birtokában komplexen értelmezi a pedagógia különböző folyamatait.	Ismeri a gyógypedagógia tudományát, alap- és alkalmazott tudományait, nézőpontjait. Tisztában van a gyógypedagógiai oktatás céljával, munkaformáival, tárgyi feltételeivel.	Gyógypedagógiai ismeretei segítségével kompetenciájának megfelelően végzi munkáját.	Szakmai ismeretek birtokában felelősen és az etikai szabályokat betartva, a személyiség tisztelete mellett végzi a rábízott feladatokat.	Tanulmányai során digitális eszközöket használ (például prezentáció készítése, projektmunka készítése). Önálló információgyűjtése és tájékozódás a digitális térben az adatvédelmi szabályok betartásával.
Adott szempontok alapján megfigyelést végez a különleges gondozást igénylő gyermekek körében és tapasztalatait lejegyz.	Összegyűjti a gyermek megfigyelésének lehetséges szempontjait. Tudja, hogy a tanult szakmának melyek a kompetenciahatárai.	Szakmai iránymutatást követve önállóan vesz részt a gyermekről szóló információgyűjtésben. Betartja szakmai kompetenciahatárait.	Magára nézve kötelezőnek tartja a tudomására jutott bizalmas információk megtartását. Munkáját előítéletmentesen, a családok értékeit és autonómiáját tiszteletben tartva végzi.	Az információ-források kritikus használata. Létrehoz és használ digitális tartalmakat.
Elméleti ismereteinek birtokában munkája során differenciáltan támogatja a különleges gondozást igénylő gyermekek megismerő folyamatait.	Széleskörű ismeretekkel rendelkezik a különleges gondozást igénylő gyermekekről. Tisztában van az ellátási lehetőségekkel (integráció, inklúzió, szegregáció)	A munkáját irányító szakember útmutatása szerint, a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelően, egyéni bánásmód alkalmazásával segíti a nevelést.	Munkája során figyelembe veszi és tiszteletben tartja a gyermekek egyéni jellemzőit.	Együttműködés az óvodapedagógussal, fejlesztő szakemberekkel digitális eszközök és internet segítségével.
Felismeri a leggyakrabban előforduló nevelési nehézségeket, problémákat.	Ismeri a hátrányos helyzet (HH), halmozottan hátrányos helyzet (HHH) fogalmát, valamint az érintett	Az óvodapedagógus irányítása mellett differenciáltan segíti a gyermekek gondozását, fejlesztését	Tiszteli a gyermek személyiségét, és az egyéni különbségeket. Előítéletmentesen végzi munkáját.	Digitális eszköz felhasználásával információt gyűjt, azokat etikusan használja és rendszerezetten tárolja.

	gyermek nevelésének sajátosságait, (differenciálás, egyéni bánásmód).			
Azonosítja a tehetség megnyilvánulási formáit.	Összegyűjti a tehetséges gyermek nevelésének-oktatásának sajátosságait.	A pedagógus útmutatása alapján segíti a tehetséges tanulókat tehetségük kibontakozásában	Elismeri és ösztönzi a gyermeket tehetségének kibontakozásában.	
Elősegíti az intézmény és a család hatékony és eredményes kommunikációját. Verbális és non-verbális kommunikációja az aktuális helyzetnek megfelelő.	Felismeri és értelmezi a családon belüli, valamint a család és az intézmény közötti kommunikáció jelentőségét a kiemelt figyelmet igénylő gyermekekkel kapcsolatban.	Együttműködik az óvodapedagógusokkal, gyógypedagógusokkal, szociális szakemberekkel. Köznyelvi és szakmai kommunikációja az adott helyzetnek és feladatnak megfelelő, hiteles.	Másokkal történő szóbeli és írásbeli kommunikációjában szem előtt tartja a pedagógiai munka szakmaetikai előírásait. Kimondott és leírt szavaiért felelősséget vállal.	
Szakszerűen kivitelezzi a betanult fejlesztő gyakorlatokat.	Összegyűjti a szakemberek által használt a sajátos nevelési igényű óvodások fejlesztéséhez szükséges játékos gyakorlatokat.	Gyógypedagógusok iránymutatása alapján fejlesztő gyakorlatokat végez a sajátos nevelési igényű óvodásokkal.	Tiszteli a gyermek személyiségét és az egyéni különbségeket. Előítéletmentesen végzi a munkáját.	

3.4.2.5 A tantárgy témakörei

3.4.2.5.1 Bevezetés a gyógypedagógiába

18/31 óra

A gyógypedagógia fogalma, tárgya, célja, helye a tudományok rendszerében

A fogyatékoságok okai

A környezeti ártalmak, veszélyeztető tényezők

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, a különleges gondozáshoz való jog

Az SNI fogalma

Integráció, inklúzió, szegregáció

Az integrált inkluzív óvoda jellemzői

Fogyatékos gyermek a családban

3.4.2.5.2 A gyógypedagógia területei 18/16 óra

A pedagógiai szakszolgálatok, a szakértői vélemény
Gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés és gondozás
Egységes gyógypedagógiai módszertani intézmények – EGYMI (speciális óvoda)
Az integráló intézmények jellemzői
A logopédiai ellátás jellemzői
Utazó gyógypedagógiai hálózat az óvodában
A sérülteket segítő szervezetek

3.4.2.5.3 Kiemelt figyelmet igénylő gyermek 49/46 óra

A tanulási akadályozottság és az értelmi akadályozottság fogalma, okai, jellemzői
A látásfogyatékos fogalma, okai, jellemzői
A hallásfogyatékos fogalma, okai, jellemzői
A mozgáskorlátozottság fogalma, okai, jellemzői
A beszédfogyatékos fogalma, okai, jellemzői
Az autizmus spektrumzavar fogalma, okai, jellemzői
A súlyos halmozott fogyatékos fogalma, okai, jellemzői
A diszlexia, diszgráfia és a diszkalkulia fogalma, okai, jellemzői
A hiperaktivitás és figyelemzavar fogalma, okai, jellemzői
A magatartási és beilleszkedési zavar fogalma, okai, jellemzői
Együttműködés a fejlesztő szakemberekkel a fejlesztési feladatokban

3.4.3 Pszichológia tantárgy 278/268 óra

3.4.3.1. A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy oktatásának célja olyan általános, személyiség-, fejlődés-, szociál- és pedagógiai pszichológiai ismeretanyag átadása, mely hozzásegíti a tanulókat a pszichológiai és pedagógiai folyamatok megértéséhez, önmaguk és társaik, megismeréséhez, társadalmi és szocializációs folyamatok komplex értelmezéséhez. Lélektani ismereteik birtokában képessé válnak a különböző pedagógiai folyamatok szakszerű támogatására, a gyermekek/tanulók személyiségfejlődésének segítésére.

3.4.3.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások: pedagógiatanár, pszichológus, okleveles gyógypedagógus

3.4.3.3 A képzés órakeretének legalább 0 %-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

3.4.3.4 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősségvállalás mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
-----------------------	-----------	---	-----------------------------------	--

Játékos személyiségfejlesztő módszereket alkalmaz.	Meghatározza az adottság, képesség, készség, jártasság, kompetencia kreativitás, intelligencia és tehetség fogalmát és felismerésének lehetőségeit.	Kompetenciahatárainak megfelelően részt vesz a gyermekek személyiségének és tehetségek kibontakoztatásában.	Törekszik saját képességeinek fejlesztésére. Segíti a kreativitás és a tehetség kibontakoztatását az egyéni különbségek figyelembevételével.	
Pszichológiai ismereteinek birtokában komplexen értelmezi a pedagógia különböző folyamatait.	Azonosítja a pszichológia tudományát, alap- és alkalmazott tudományait, nézőpontjait, kutatási és vizsgálati módszereit.	Pszichológiai ismeretei segítségével kompetenciájának megfelelően végzi munkáját.	Szakmai ismeretek birtokában felelősen, és az etikai szabályokat betartva a személyiség tisztelete mellett végzi a rábízott feladatokat.	Tanulmányai során digitális eszközöket használ (például prezentáció készítése, projektmunka készítése)
Munkája során elméleti ismeretei birtokában támogatja a megismerő folyamatok fejlesztését.	Széleskörű ismeretekkel rendelkezik a kognitív, a megismerő lelki tevékenységekről.	A munkáját irányító szakember útmutatása szerint, a gyermekek, tanulók életkori sajátosságainak megfelelően segíti a nevelést	Munkája során figyelembe veszi és tiszteletben tartja a gyermekek egyéni jellemzőit.	Ismeri a biztonságos és etikus internet- és médiahasználat szabályait.
Felismeri és értelmezi a gyermekek érzelmeit és motivációit.	Azonosítja az érzelmek és motivációk jellemzőit és jelentőségét a viselkedésben, a személyiség működésében és fejlődésében.	Munkája során segíti a gyermekek érzelmeinek megfelelő kifejezését. Motiválja a gyermekeket a különböző tevékenységek végzésére.	Tiszteletben tartja a gyermekek érzelmeit, motivációját, támogatja őket az önkifejezésben és az önmegvalósításban.	Önálló információ gyűjtése, és tájékozódás a digitális térben az adatvédelmi szabályok betartásával.
Megismeri a gyermekeket és támogatja a személyiségfejlődésüket.	Meghatározza a személyiség fogalmát, fejlődésének törvényszerűségeit és befolyásoló tényezőit, valamint az alapvető személyiségelméleteket.	A munkáját irányító szakember útmutatásai szerint megfigyeléseket végez, megismeri a tanulókat.	Munkája során tiszteletben tartja a személyiséget, az egyéni különbségekre építve differenciált bánásmódot alkalmaz.	Az információforrások kritikus használata. Létrehoz és használ digitális tartalmakat.
Munkája során a különböző életkorú gyermekek sajátosságainak	Meghatározza a fejlődés fogalmát, jellemzőit, befolyásoló	Széleskörű fejlődéslélektani ismeretei segítségével a különböző életkori	Figyelembe veszi a gyermekek/tanulók életkori sajátosságait, törekszik az	

megfelelő segítséget nyújt. Felismeri az egészséges és zavart személyiségfejlődés jeleit.	tényezőit és törvényszerűségeit. Tisztában van az életkori periódusok jellemzőivel. Érti a szülő-gyermek kapcsolat és a kötődés jelentőségét.	jellemzőknek megfelelően végzi munkáját.	egészséges személyiségfejlődés támogatására.	Digitális eszközök és internet segítségével információt gyűjt, azokat etikusán használja és rendszerezetten tárolja.
Segíti a csoportok működését és támogatja a helyes csoportnormák kialakulását. Segíti a gyermekek szocializációját.	Érti a szociálpszichológia alapfogalmait, az egyén és csoport interakciónak hatását a személyiségfejlődésre.	A munkáját irányító szakember útmutatásai során megfigyeléseket végez a csoport működésével kapcsolatosan és ezeket megfelelően dokumentálja.	Munkája során példát mutat a közösségi együttműködésben. Konstruktív probléma- és konfliktusmegoldó technikákat alkalmaz.	
Komplexen értelmezi a pedagógiai és pszichológiai ismereteit és ennek megfelelően a gyermekek és csoportok nevelésében és személyiségfejlesztésében támogatást nyújt.	Tudja a pedagógiai pszichológia alapvető fogalmait. Megérti a gyermekek/tanulók személyiségfejlesztésének pedagógiai és pszichológiai vonatkozásait.	Munkája során segíti a munkáját irányító szakembereket a különböző nevelési és oktatási célok és feladatok megvalósításában.	Munkája során törekszik a gyermekek/tanulók megismerésére és segítő támogató nevelési és tanulási légkör megteremtésére.	
Az óvodás gyermek életkori sajátosságait figyelembe véve végzi nevelő munkáját.	Megnevezi az óvodás gyermek pszichés fejlődésének sajátosságait és az iskoláérett gyermek jellemzőit.	Az óvodapedagógus irányításával önállóan végzi nevelő munkáját.	Az óvodás gyermek személyiségének tiszteletével végzi nevelő munkáját.	
A gyermek érzelmi fejlődése és biztonsága érdekében helyes nevelési módszereket alkalmaz.	Tudja az érzelmi nevelés lehetőségeit, módszereit óvodás korban.	Az óvodás gyermekek számára érzelmi támogatást nyújt.	Nevelő munkájában pozitív, támogató érzelmi légkört teremt.	

A gyermekek életkorának és igényeinek megfelelően segíti a játéktevékenységet. Felismeri a játékban előforduló zavarokat.	Érti a játék személyiségfejlődést támogató szerepét az óvodai nevelésben, azonosítja a játéktevékenység során előforduló zavarokat, jellemzőit.	A gyermekek játéktevékenységeit önállóan segíti. Megfelelő feltételeket teremt a játékhoz.	Támogatja a gyermekek önálló, szabad játéktevékenységeit, figyelembe veszi a gyermekek eltérő igényeit.	
A nevelési helyzetnek, a gyermek életkorának megfelelő mesét választ.	Tisztában van a mese érzelmi nevelésben és személyiségfejlődésben betöltött szerepével.	Önállóan, a nevelési helyzetnek megfelelően mesél.	A mese kiválasztásában figyelembe veszi a gyermekek igényeit.	

3.4.3.5 A tantárgy témakörei

3.4.3.5.1 „Adottságtól a tehetségig” (A személyiség kibontakoztatása) 36/36 óra

Személyiség és egyéniség

Személyiségfejlődést befolyásoló hatások

Velünk született adottságaink

Mire vagyok képes, miben vagyok ügyes? (Képességekből készségek és jártasságok)

Mi fán terem a kompetencia?

Többféleképpen lehetek intelligens? (Az intelligencia fogalma, területei)

Másként látom és csinálom, mint mások? (A kreativitás jellemzői és fejlesztése)

Mindenki jó valamiben, na, de miben?! (A tehetségígéret, tehetség felismerése)

Könnyű neked, ha intelligens, kreatív és tehetséges vagy?! (A tehetségígéret, a tehetség kibontakoztatása)

Gyakorlat- és élményorientált feldolgozás (projektek egyéni és csoportmunkában).

3.4.3.5.2 Általános pszichológia 54/54 óra

A pszichológia fogalma, tárgya, felosztása, helye a tudományok rendszerében

A megismerő folyamatok rendszere

Az érzékelés

Az észlelés, az érzéki csalódások

A figyelem

A képzelet

Az emlékezés

A tanulás

A gondolkodás

A motiváció

Az érzelem

A stressz

3.4.3.5.3 Személyiséglélektan 18/18 óra

A személyiséglélektan fogalma
A személyiség fogalma
A személyiség kialakulása, fejlődése
A személyiség fejlődését befolyásoló tényezők
A személyiség tipológiai megközelítése
Személyiségelméletek
A jellem
Az érett személyiség kritériumai

3.4.3.5.4 Fejlődéslélektan 72/67 óra

A fejlődéslélektan tárgya, alapvető kérdései
A pszichikai fejlődéstörvények
A fejlődés fogalma, menete, mozgatórugói
A fejlődést befolyásoló tényezők
Életkori szakaszok jellemzői
Erikson és Piaget fejlődésmodellje
Fejlődésbeli eltérések és különbségek, a fejlődés zavarai
A gondolkodás fejlődése
A mozgás fejlődése
A verbális és a nonverbális kommunikáció fejlődése
Az intelligencia és a kreativitás fejlődése
Az énkép és az éntudat fejlődése
Az érzelmek és az akarati élet fejlődése
A játék, a rajz és a mesék szerepe a gyermek fejlődésében
A korai anya-gyermek, apa-gyermek kapcsolat
A kötődés fogalma, a kötődés mintázatai, zavarai
A szocializáció és a szociális tanulás
Az identitás fogalma, kialakulása és fejlődése és az identitáskrízisek

3.4.3.5.5 Szociálpszichológia 36/31 óra

A szociálpszichológia fogalma, tárgya, kutatási területei
Szociálpszichológiai neves kísérletek
Interakció-kommunikáció, az emberek közötti kapcsolattartás jellemzői
A személyészlelés (személypercepció)
Fizikai és szociális észlelés
Pontosság az érzelmek észlelésében, a hangulat befolyásoló hatása
Gondolkodási sztereotípiák mások megismerésében (előítélet, stigma)
A társas kapcsolatokat befolyásoló tényezők
A konfliktus fogalma, fajtái, konfliktuskezelési stratégiák
A státusz és a szerep
A szereptanulás, szocializáció

A szerepfeszültség, szerepkonfliktus
A csoport fogalma, típusai, a csoport működése
A csoporthoz tartozás motivációi és a csoportdinamika
A csoporton belüli szerepek, spontán vezetők szerepe a csoportban
A társas befolyásolás: konformitás, engedelmesség, vezetés
Agresszivitás, a bántalmazás okai, formái, a kezelés és a megelőzés lehetőségei

3.4.3.5.6 A gyermeknevelés pszichológiája 31/31 óra

A gyermekek/gyermekcsoportok megismerésének módszerei
Az óvodás gyermek személyisége
Az iskolaérett gyermek
A pedagógus/nevelő személyisége, az óvodai nevelés léggömbje
A vezetési, nevelési stílusok fogalma és fajtái
A nevelési attitűd fogalma és típusai
Intézményi szocializáció a bölcsődében és óvodában
Társas készségek, szociális kompetencia óvodáskorban
Kötődés és szeretetnyelv a nevelő és a gyermek között
Érzelmi nevelés, érzelmi intelligencia fejlesztése gyermekkorban
Magatartási és beilleszkedési nehézségek, zavarok
Lelki egészségvédelem gyermekkorban

3.4.3.5.7 Játék- és mesepszichológia 31/31 óra

Az óvodáskorú gyermek világképe, gondolkodása
A mese és a gyermeki világkép
A mesei kettős tudat
Mese és a képzelet kapcsolata, fejlesztő hatása
Az érzelmi intelligencia fejlesztése mesékkel
A gyermekkorú mesekorszakok
A mese személyiségfejlesztő hatásai
A játék pszichológiai szemmel
A játék fogalma és jelentősége, legfontosabb sajátosságai és jellemzői
Miért játszunk? Játékelméletek
Játék és motiváció
A játék külső feltételei
Játékfajták
Játék és fejlődés
Szabadjáték
A játékdiagnosztika és -terápia

3.4.4 Pedagógiai gyakorlat tantárgy

126/126 óra

3.4.4.1 A tantárgy tanításának fő célja

A pedagógiai gyakorlat célja, hogy a tanulók betekintést nyerjenek a bölcsődék, köznevelési és szakképző intézmények szakmai munkájába, megismerjék a nevelés és oktatás különböző színtereit. Legyenek tájékozottak az itt végzendő pedagógiai munka jellegével, az alkalmazott módszerekkel. A megszerzett tapasztalatokat el tudják helyezni a személyiségfejlődés segítésének rendszerében, a megismert új elemekkel szélesítsék pedagógiai tudásukat.

3.4.4.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások: pedagógiatanár, felsőfokú csecsemő- és kisgyermeknevelő, óvodapedagógus, tanító, szociálpedagógus, gyógypedagógus, pedagógus végzettséggel rendelkező egyéb szakember.

3.4.4.3 A képzés órakeretének legalább 30%-át gyakorlati helyszínen (bölcsőde, óvoda, iskola, szakszolgálati intézmény, egybefüggő szakmai gyakorlat stb.) kell lebonyolítani 12-16 fős csoportokban.

3.4.4.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősségvállalás mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Elméleti ismereteit alkalmazza a mindennapok gyakorlatában és speciális helyzetekben.	Tudja a pedagógiai, pszichológiai, oktatással-neveléssel kapcsolatos fogalmakat.	A felsőfokú végzettségű pedagógus/szakember irányítása mellett önállóan végzi szakirányú gondozó-nevelő munkáját.	Feladatait, munkáját a szakmai, etikai szabályok betartásával és betartatásával végzi.	Információ gyűjtése, felhasználása, tárolása
Részt vesz az intézmény adminisztrációs feladataiban, írásos dokumentumokat, nyilvántartásokat, foglalkozásterveket, környezet- és esettanulmányt készít, szükség szerint üzenetet ír és nyomtatványt tölt ki.	Azonosítja az intézmények adminisztrációs feladatait, a nyilvántartások, környezet- és esettanulmány készítésének módját és szabályait	A felsőfokú végzettségű pedagógus/szakember irányítása mellett önállóan végzi adatgyűjtéssel és dokumentálással kapcsolatos munkáját.	Feladatait, munkáját a szakmai, etikai szabályok betartásával és betartatásával végzi.	Információ gyűjtése, felhasználása, tárolása Digitális, internet alapú kommunikáció Digitális tartalmak létrehozatala

A pedagógus/szakember instrukciói alapján segíti a játéktevékenységet. Kreatívan alkalmazza az életkori sajátosságoknak megfelelő játékokat. Egyszerű játékeszközöket készít.	Meghatározza a különböző életkorokra jellemző játéktevékenységeket, azok eszközeit, szerepüket a személyiségfejlődésben.	A felsőfokú végzettségű pedagógus/szakember irányítása mellett önállóan végzi szakirányú gondozó- nevelő munkáját.	A játéktevékenységet a gyermekek életkori fejlettségének és testi épségének figyelembevételével segíti.	Problémamegoldás, gyakorlati alkalmazás
Szakszerűen megfigyeli és megismeri a gyermek, serdülő, fiatal tevékenységeit.	Alkalmazza a gyermek/tanuló megfigyelésének és megismerésének módjait, és megérti ezek pszichológiai, pedagógiai és etikai feltételeit.	Kompetenciájának megfelelően megfigyeléseket végez, az adatokat, információkat a szempontoknak megfelelően pontosan dokumentálja.	A munkája során figyelembe veszi a gyermekek/tanulók egyéni sajátosságait. A gyermek megismerése során megszerzett információkat etikusan kezeli.	A gyermekek, serdülők, fiatalok megismerésének, megfigyelésének eredményeit elektronikus dokumentumokban is tudja rögzíteni és rendszerezni.
Segíti a gyermekek/tanulók játék, munka és tanulási tevékenységeit. A szakember útmutatási szerint részt vesz az előkészítésben és a kivitelezésben	Széleskörű ismeretekkel rendelkezik a gyermekek/tanulók különböző játék, munka és tanulási tevékenységeiről, valamint ezek tervezéséről, szervezéséről, kivitelezéséről.	A pedagógus útmutatása szerint előkészíti a tevékenységeket, valamint segíti a gyermekeket a megvalósításban.	Munkája során támogatja a kreativitást és az önálló próbálkozást. A gyermekek, serdülők, fiatalok sajátosságainak megfelelően segítséget nyújt a feladat elvégzésében.	A tevékenységek előkészítésében és kivitelezésében IKT eszközöket használ.
Előkészíti a különböző művészeti tevékenységet és közreműködik a megvalósításában.	Ismeri az életkorának megfelelő művészeti tevékenységeket és azok alkalmazásának módjait (gyermekirodalom, ének-zene, dramatizálás, kreatív alkotó tevékenységek és mozgáskultúra).	A pedagógus útmutatása szerint előkészíti a művészeti tevékenységeket, valamint segíti a gyermekeket a megvalósításban.	Munkája során támogatja a kreativitást és az önálló próbálkozást	A művészeti tevékenységek előkészítésében, kivitelezésében IKT eszközöket használ.
A gondozási és egészségnevelési feladatokat szakszerűen, a gyermek, serdülő, fiatal sajátosságainak, szükségletének megfelelően végzi.	Megnevezi az egészséges fejlődés jellemzőit a különböző életkorokban. Meghatározza a napirendhez kapcsolódó gondozási és	Kompetenciának megfelelően gondozási és egészségnevelési feladatokat végez.	Munkája során türelemmel, empátiakusan végzi gondozási-egészségnevelési feladatait. Figyel a biz-	Egészségnevelési feladataihoz kapcsolódóan IKT eszközöket használ.

Biztonságos környezetet teremt a gyermekek, serdülők, fiatalok fejlődéséhez.	egészségnevelési feladatokat. Korszerű egészségnevelési ismeretekkel rendelkeznek.		tonságos környezetre és a balesetek megelőzésére.	
Közreműködik a szabadidős programok tervezésében, szervezésében és lebonyolításában. A programokhoz kapcsolódóan ötleteket, javaslatokat fogalmaz meg.	Ismeri a különböző intézmények szokásos szabadidős programjait, rendezvényeit, ünnepéleteit, valamint az azokhoz kapcsolódó tervezési, szervezési feladatokat.	Az útmutatásnak megfelelően részt vesz a szabadidős programok, rendezvények, ünnepélyek tervezésében, szervezésében és lebonyolításában.	Megjelenésében és viselkedésében példát mutat a gyermekek/tanulók számára a különböző programokon. Munkája során támogatja a gyermekek ünnepekhez, hagyományokhoz kapcsolódó értékrendjének fejlődését.	A programok tervezése, előkészítése és kivitelezése során IKT és audiovizuális eszközöket használ.
Kiegyensúlyozott interperszonális kapcsolatokat alakít ki, adekvátan kommunikál, valamint együttműködik a családdal.	Széleskörű ismeretekkel rendelkezik a családról és annak egészséges működéséről. Azonosítja a diszfunkcionális családot, a családi krízisek és a veszélyeztetett, valamint a hátrányos helyzetű gyermek jellemzőit, a prevenció és beavatkozás lehetőségeit.	Támogatja a nevelő/pedagógus munkáját. Felismeri a veszélyeztetettség jellemzőit, szükség szerint jelzéssel él a gyermekvédelem megfelelő szakembere felé.	Munkáját empátikusan, toleránsan és előítéletmentesen végzi. Kompetenciájának megfelelően biztosítja a gyermekek/tanulók egyenlő bánásmódját.	A családdal való együttműködés során szükség szerint IKT eszközöket használ.

3.4.4.6 A tantárgy témakörei

3.4.4.6.1 „Kicsi vagyok én, majd megnövök én”

18/18 óra

A különböző életkorú (0-18 év) gyermekek, serdülők, fiatalok fejlődésének jellemzői:

- testi és mozgásfejlődés
- gondolkodás fejlődése
- érzelmi és akaratfejlesztés
- beszédfejlődés
- szocializáció, énefejlődés
- önkiszolgálás

- 3.4.4.6.2 A gyermekek, serdülők, fiatalok és az intézmények megismerésének lehetőségei 30/30 óra
- A bölcsőde és a köznevelési és szakképző intézmények, alternatív pedagógiai intézmények, civil szervezetek, stb. működésének megismerése (jogsabályi háttér, intézményi rendszer, adott intézmény személyi feltételei, épület felépítése, működési feltételei)
- A gyermekek, serdülők, fiatalok megismerésének módjai, a megfigyelés, a módszer alkalmazásának pszichológiai, pedagógiai és etikai feltételei.
- A játék, munka, tanulás pedagógiai/pszichológiai alapjainak megfigyelése.
- 3.4.4.6.3 A gyermekek, serdülők, fiatalok tevékenységének megfigyelése, irányítása, problémahelyzetek elemzése 30/30 óra
- A gyermekek, serdülők, fiatalok fejlettségének mutatói, életkorának megfelelő fejlettség (9-10. évfolyam; 13. évfolyam)
- A társas kapcsolatok alakulása, jellemzői
- A nevelő és a gyermek/tanuló kapcsolata
- 3.4.4.6.4 Gondozási tevékenység megfigyelése, irányítása 12/12 óra
- A gondozás szerepe a nevelési folyamatban
- Az egészséges életmódra nevelés területei: a gyermekek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése
- A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése
- A gyermekek testi képességei fejlődésének segítése
- A gyermekek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése; az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása
- A gyermekek fejlődéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet feltételei
- Gondozási tevékenység elemzése pedagógiai/pszichológiai szempontok alapján
- 3.4.4.6.5 Tevékenységekhez kapcsolódó kreatív alkotás 36/36 óra
- A kézműves munkafolyamatok alkalmazása (tervezés, anyag- és technikaválasztás, kivitelezés, díszítés)
- A természetes anyagok és felhasználási lehetőségeik, öko-design, újrahasznosítás
- A rajzolás, festés, mintázás alapelemei, különböző technikák alkalmazásának módjai
- Dekoráció, ajándék- és játékkészítés lehetőségei
- Báb-, makett- és díszletkészítés, dekoratív felületalakítás
- Népművészethez és néphagyományhoz kapcsolódó tárgyak készítése
- Szemléltető eszközök készítésének lehetőségei, technikái
- A manuális tevékenységek szerepe a gyermek mozgás- és személyiségfejlődésében: vizuális technikák megismerése

Javaslat a pedagógiai gyakorlat megszervezéséhez:

A gyakorlati órák szervezése csoportbontásban történik.

- **9. évfolyamon** elsősorban a különböző gyermekjóléti, gyermekvédelmi és köznevelési, szakképző intézmények, alternatív pedagógiai intézmények, civil szervezetek (bölcsőde, óvoda, pedagógiai szakszolgálat, általános iskola, köznevelési, szakképző intézmények, stb.) működésének megismerése a cél, valamint a későbbi évfolyamok gyakorlatának előkészítése meghatározott tananyag tartalmakkal, pl.: megfigyelés módszere. **A gyakorlat iskolai gyakorlatként valósul meg.** A tanulók a pedagógiai gyakorlat oktatójával látogatnak el a gyakorlólhelyekre. **Alkalmoszerűen, monitorozó jelleggel, de meghatározott szempontok szerint látogatják meg az intézményeket.**
- **10. évfolyamon** az elsődleges cél a bölcsőde belső világának és a bölcsődés korú gyermekek jellemzőinek megismerése. Az életkorhoz kötődve a gyermekirodalom, ének-zene, játéktevékenység megismerése, a nevelő feladatainak megismerése és segítése. A bölcsődei gondozási tevékenységekkel való megismerkedés. **A gyakorlat iskolai gyakorlatként valósul meg.** A tanulók a pedagógiai gyakorlat oktatójával látogatnak el a gyakorlólhelyekre. **Havi rendszerességgel töltik a gyakorlatot a bölcsődében.**
- **1/13. évfolyamon** elsősorban a különböző gyermekjóléti és köznevelési, szakképző intézmények, alternatív pedagógiai intézmények, civil szervezetek (bölcsőde, óvoda, pedagógiai szakszolgálat, általános iskola stb.) működésének megismerése a cél, valamint a későbbi évfolyamok gyakorlatának előkészítése meghatározott tananyag tartalmakkal, pl.: megfigyelés módszere. **A gyakorlat iskolai gyakorlatként valósul meg** (heti 1 nap, napi 7,5 óra). A tanulók a pedagógiai gyakorlat iskolai oktatójával látogatnak el a gyakorlólhelyekre.
 - **A képzés során** alkalmoszerűen, monitorozó jelleggel, de meghatározott szempontok szerint látogatják meg az intézményeket.
 - A tanév első félévében elsődleges cél a bölcsőde belső világának és a bölcsődés korú gyermekek jellemzőinek megismerése. Az életkorhoz kötődve a gyermekirodalom, ének-zene, játéktevékenység megismerése, a nevelő feladatainak megismerése és segítése. A bölcsődei gondozási tevékenységekkel való megismerkedés. **A gyakorlat iskolai gyakorlatként valósul meg.** A tanulók a pedagógiai gyakorlat iskolai oktatójával látogatnak el a gyakorlólhelyekre. **Havi rendszerességgel (lehetőleg havonta egyszer) töltik a gyakorlatot a bölcsődében.**
 - A második félévben a gyakorlat tartalma: az óvodai gyakorlat tantárgy tematikája szerint folytatódik.

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

Az Óvodai nevelési feladatok tanulási terület oktatásának célja, az óvodai alapeladatokból eredő tevékenységformák megismerése. A tanuló összekapcsolja előzetes pedagógiai, pszichológiai ismereteit a gyermekek harmonikus nevelése érdekében. Képesé válik a különböző óvodai nevelési folyamatok szakszerű támogatására, a gyermekek személyiségfejlődésének segítésére.

3.4.1 Óvodai nevelés tantárgy

147/147 óra

3.4.1.1. A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy oktatásának célja, hogy a tanuló megismerje az óvodai nevelés, gondozás alapvető céljait, feladatait, a tevékenységirányítás módszereit, a tehetségfelismerés, -fejlesztés óvodai lehetőségeit. A tantárgy tanulása során képesé válik arra, hogy önállóan tudja támogatni a gyermekek óvodai tevékenységeit az óvodapedagógus irányítása alapján.

3.4.1.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások: pedagógiatanár, óvodapedagógus

3.4.1.3 A képzés órakeretének legalább 0 %-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

3.4.1.4 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Közreműködik az óvodai nevelési feladatainak megvalósításában.	Megnevezi az óvodai nevelési célját, feladatait, sajátosságait.	Az óvodapedagógus irányításával, önállóan végzi munkáját.	Az óvodáskorú gyermek életkori sajátosságait figyelembe véve segíti az óvodapedagógus munkáját.	Önálló információ gyűjtése és tájékozódás a digitális térben az adatvédelmi és etikai szabályok betartásával.
Figyel az egyéni sajátosságokra. Differenciáltan végzi munkáját. Egyénre szabott fejlesztő játékokat alkalmaz.	Azonosítja a korosztály sajátosságait és a gyermekek egyéni szükségleteit, igényeit, szokásait.	Észreveszi az egyéni különbségeket, az eltérő fejlődési ütemhez igazodva segíti a gyerekek óvodai tevékenységeit.	Empatikusan fordul a gyermekekhez, egyéni igényeikre reagál.	Az információforrások kritikus használata. A gyermekek megismerésének, megfigyelésének eredményeit elektronikus dokumentumokban is tudja
Egyezteteti a napi nevelési/gondozási feladatok menetét az óvodapedagógussal.	Tudja az óvodai napirendet és a hozzá kapcsolódó feladatokat.	Az óvodapedagógussal együttműködve, önállóan végzi munkáját.	A napirend megvalósítása során következetesen, egyúttal	

A helyes szokások kialakításában aktívan közreműködik.			rugalmasan végzi munkáját.	rögzíteni és rendszerezni
Az óvodai programok tervét követi. Bekapcsolódik a programok, ünnepi események szervezési feladataiba.	Megnevezi az óvodai élet programjait a programok, ünnepek szervezésének alapvető feladatait.	Az óvodapedagógus irányítása mellett önállóan végzi munkáját a programok lebonyolítása során.	Tiszteli az óvodai élet hagyományait, a gyermekeket motiválja a programokban való részvételre.	Létrehoz és használ digitális tartalmakat. A tevékenységek előkészítésében és kivitelezésében IKT eszközöket használ.
Bekapcsolódik a gyermekek óvodai tevékenységeinek tervezésébe, előkészítésébe, lebonyolításába, segíti azok megvalósítását.	Ismeri az óvodás gyermekek tevékenységeit és azok megvalósításának alapelveit, módszereit, szabályait.	Az óvodapedagógus irányításával önállóan segíti a gyermekek tevékenységeit.	Bátorítja a gyermekek önálló tevékenységét, pozitív megerősítéssel motiválja őket az aktív részvételre.	

3.4.1.5 A tantárgy témakörei

3.4.1.5.1 Az óvodai nevelés alapjai

18/18 óra

Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjának megismerése
Óvodakép, gyermekkép

Az óvodai nevelés feladata, célja, alapelvei, sajátosságai

Az óvoda személyi és tárgyi feltételei

Az óvodai nevelés szereplői, szakmai kapcsolatrendszere

Az óvodai nevelő szerepe és tulajdonságai

Egyéni bánásmód az óvodai nevelő tevékenységében

A családi és az óvodai nevelés összhangja

Egy konkrét óvoda pedagógiai programjának megismerése

Balesetvédelem és biztonság megteremtése az óvodai tevékenységek közben

3.4.1.5.2 Nevelési területek az óvodában

49/49 óra

Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Egészségnevelés, egészségfejlesztés

Környezeti nevelés

Napirendi tevékenységek és gondozási feladatok segítése

Az óvodai élet tevékenységi formái

Játék (szabadjáték, nevelés a játékban, viselkedési problémák a játékban, a játéksegítés általános alapelvei)

Verselés, mesélés

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

Mozgás

A külső világ tevékeny megismerése (közlekedés, tájékozódás)
Munka jellegű tevékenységek
Tevékenységekben megvalósuló tanulás (mesterségek megismerése, játékos ma-
tematikai nevelés)

3.4.1.5.3 Óvodai tevékenységirányítás módszerei 49/49 óra

Gyermekközpontúság, játékközpontúság
A didaktikai alapelvek érvényesítése (tudatosság és aktivitás, szemléletesség, elmélet és gyakorlat kapcsolata, az ismeretek tartós elsajátítása, a tanulás rendszeressége, közöségi élet és a gyermekkel való egyéni bánásmód, az óvoda és az élet kapcsolata, tudományosság, fokozatosság, a tanulás motivációja, a tudás tartóssága)
A gyermekek motiválása, cselekvésre készítése
Irányított megfigyelésre épülő tanulás, tapasztalatszerzés
A felfedezési tanulás lehetőségei
Az utánzásos minta- és modellkövetéses magatartás és viselkedéstanulás
Spontán játékos tapasztalatszerzés
Gyakorlati problémamegoldás
Cselekvési tanulás
Gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés
Társas kapcsolatokra, együttműködésre építő módszerek (kooperatív és projektmunka az óvodában)
Fokozatosság az önállóságra nevelésben
Pozitív élettér kialakítása az óvodai csoportban (fegyelem, fegyelmezetlenség, tekintély)
A fegyelmezetlenség megelőzésének módszerei

3.4.1.5.4 Tehetségigéret az óvodában 31/31 óra

Mi a tehetség? A tehetséggondozás indokoltsága
Történelmi áttekintés
Tehetségmodellek (Renzulli, Mönks, Czeizel Endre)
A tehetségterületek megismerése (intellektuális, nyelvi, zenei, matematikai-logikai, vizuális-téri, test-mozgásos, szociális-interperszonális)
A tehetségigéret megtalálása óvodás korban, a tehetség felismerésének lehetőségei
A tehetségigéret jellemzői óvodás korban
A tehetség és a kreativitás kapcsolata
Az egyéni és csoportos tehetségfejlesztés lehetőségei az óvodában
A tehetséggondozás során felmerülő nevelési problémák
Az óvodai nevelő feladatai a tehetségfejlesztésben

3.4.2 Óvodai gyakorlat 577/552 óra

3.4.2.1 A tantárgy tanításának fő célja

Az óvodai gyakorlat célja, hogy a tanulók betekintést nyerjenek az óvoda szakmai munkájába. Legyenek tájékozottak az itt végzendő pedagógiai munka jellegével, az alkalmazott módszerekkel. A megszerzett tapasztalatokat el tudják helyezni a személyiségfejlődés rendszerében, a megismert új elemekkel szélesítsék pedagógiai tudásukat.

3.4.2.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások: pedagógiatanár, felsőfokú csecsemő- és kisgyermeknevelő, óvodapedagógus, tanító, szociálpedagógus, gyógypedagógus, pedagógus végzettséggel rendelkező egyéb szakember.

3.4.2.3 A képzés órakeretének legalább 30 %-át az óvodai gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani 12-16 fős csoportokban.

3.4.2.4 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Az óvoda működési szabályainak megfelelően, szakszerűen végzi nevelő munkáját.	Tudja az óvoda működésének személyi, tárgyi feltételeit, valamint, az óvodai nevelés alapvető dokumentumait, (pedagógiai program, házirend, nevelés dokumentáció).	Kompetenciahatárait megtartva felelősen végzi munkáját.	Etikusan, a gyermekek szükségleteit, igényeit figyelembe véve végzi munkáját.	Önálló információ gyűjtése és tájékozódás a digitális térben az adatvédelmi és etikai szabályok betartásával. Az információforrások kritikus használata.
A gyermekek életkori és egyéni sajátosságainak megfigyelését, megismerési módjait szakszerűen alkalmazza munkája során.	Azonosítja a gyermekek és gyermekcsoportok életkori jellemzőit és az eltérő fejlődési jellemzőket.	A gyermekek és gyermekcsoportok megismerését az óvodapedagógus irányítása mellett önállóan végzi.	A gyermek és gyermekcsoportok megismerése során keletkezett adatokat az adatvédelmi és etikai alapelveknek megfelelően kezeli.	A gyermekek, megismerésének, megfigyelésének eredményeit elektronikus dokumentumokban is tudja rögzíteni és rendszerezni.
A különleges bánásmódot igénylő gyermek neveléséhez kapcsolódó gondozási feladatokat ellátja.	Felismeri a különleges bánásmódot igénylő gyermekek nevelési-gondozási sajátosságait, szükségleteit.	Támogatja az óvodapedagógus, gyógypedagógus speciális gondozó-nevelő munkáját	Az egyéni bánásmód tiszteltetésével végzi munkáját.	Létrehoz és használ digitális tartalmakat. A tevékenységek előkészítésében és kivitelezésében IKT eszközöket használ.

Részt vesz az intézmény adminisztrációs feladataiban. Mulasztási naplót vezet.	Megnevezi az óvoda adminisztrációs feladatait. Tudja a dokumentumok vezetésének módját és szabályait.	Az óvodapedagógus irányítása mellett önállóan végzi adatgyűjtéssel és dokumentálással kapcsolatos munkáját.	Feladatait, munkáját a szakmai, etikai szabályok betartásával végzi.	Információgyűjtése, felhasználása, tárolása. Digitális, internet alapú kommunikáció.
Kreatívan alkalmazza az életkori sajátosságoknak megfelelő játékokat. Egyszerű játékeszközöket készít.	Meghatározza a különböző életkorokra jellemző játéktevékenységeket, azok eszközeit, szerepüket a személyiségfejlődésben.	Az óvodapedagógus irányítása mellett önállóan végzi munkáját.	A játéktevékenységet a gyermekek életkori fejlettségének és testi épségének figyelembevételével támogatja.	Digitális tartalmak létrehozatala.
Segíti a gyermekek játék, munka és tanulási tevékenységeit. A szakember útmutatási szerint részt vesz az előkészítésben és a kivitelezésben.	Széleskörű ismeretekkel rendelkezik a gyermekek különböző játék, munka és tanulási tevékenységeiről, valamint ezek tervezéséről, szervezéséről, kivitelezéséről.	Az óvodapedagógus útmutatása szerint előkészíti a tevékenységeket, valamint segíti a gyermekeket a megvalósításban.	Munkája során támogatja a kreativitást és az önálló próbálkozást. A gyermekek sajátosságainak megfelelően segítséget nyújt a feladat elvégzésében.	A tevékenységek előkészítésében és kivitelezésében IKT eszközöket használ.
Előkészíti a különböző művészeti és kreatív tevékenységet és közreműködik a megvalósításában.	Ismeri az életkornak megfelelő művészeti tevékenységeket és azok alkalmazásának módjait (gyermekirodalom, ének-zene, dramatizálás, kreatív alkotó tevékenységek és mozgáskultúra).	Az óvodapedagógus útmutatása szerint előkészíti a művészeti tevékenységeket, valamint segíti a gyermekeket a megvalósításban.	Munkája során támogatja a kreativitást és az önálló próbálkozást.	A művészeti tevékenységek előkészítésében, kivitelezésében IKT eszközöket használ.
A gondozási és egészségnevelési feladatokat szakszerűen, a gyermek sajátosságainak, szükségletének	Megnevezi az egészséges fejlődés jellemzőit a különböző életkorokban. Meghatározza a napirendhez	Kompetenciának megfelelően gondozási és egészségnevelési feladatokat végez.	Munkája során türelemmel, empatikusan végzi gondozási-egészségnevelési feladatait. Figyel a	Egészségnevelési feladataihoz kapcsolódóan IKT eszközöket használ.

<p>megfelelően végzi. Biztonságos környezetet teremt a gyermekek fejlődéséhez.</p>	<p>kapcsolódó gondozási és egészségnevelési feladatokat. Korszerű egészségnevelési ismeretekkel rendelkezik.</p>		<p>biztonságos környezetre és a balesetek megelőzésére.</p>	
<p>Közreműködik a szabadidős programok tervezésében, szervezésében és lebonyolításában. A programokhoz kapcsolódóan ötleteket, javaslatokat fogalmaz meg.</p>	<p>Megnevezi az óvoda szokásos szabadidős programjait, rendezvényeit, ünnepéyleit, valamint az azokhoz kapcsolódó tervezési, szervezési feladatokat.</p>	<p>Az útmutatásnak megfelelően részt vesz a szabadidős programok, rendezvények, ünnepélyek tervezésében, szervezésében és lebonyolításában.</p>	<p>Megjelenésében és viselkedésében példát mutat a gyermekek számára a különböző programokon. Munkája során támogatja a gyermekek ünnepekhez, hagyományokhoz kapcsolódó értékrendjének fejlődését.</p>	<p>A programok tervezése, előkészítése és kivitelezése során IKT és audiovizuális eszközöket használ.</p>
<p>Kiegyensúlyozott interperszonális kapcsolatokat alakít ki, adekváтан kommunikál, együttműködik a családdal.</p>	<p>Érti a családi és az óvodai nevelés kapcsolatának jelentőségét. Megnevezi a gyermekvédelemhez kapcsolódó prevenció és beavatkozás lehetőségeit.</p>	<p>Támogatja a családdal való kapcsolattartásban az óvodapedagógus munkáját. Felismeri a veszélyeztetettség jellemzőit, szükség szerint jelzéssel él.</p>	<p>Munkáját empátiávan, toleránsan és előítéletmentesen végzi. Kompetenciájának megfelelően biztosítja a gyermekek egyenlő bánásmódját.</p>	<p>A családdal való együttműködés során szükség szerint IKT eszközöket használ.</p>
<p>Bekapcsolódik az anyanyelvi – értelmi fejlődés folyamatba.</p>	<p>Meghatározza az anyanyelvi értelmi fejlesztés lehetőségeit óvodás korban.</p>	<p>Az óvodapedagógus irányításával alkalmazza a fejlesztés módszereit, eszközeit.</p>	<p>Kommunikációjával példát mutat. Támogatja a gyermekek sokoldalú megismerő tevékenységeit.</p>	
<p>Felhasználja a környezettudatos nevelés óvodai lehetőségeit, eszközeit.</p>	<p>Érti a környezettudatos nevelés fontosságát, feladatait.</p>	<p>Együttműködik az óvodapedagógussal a környezettudatos nevelés feladatainak megvalósításában.</p>	<p>Elkötelezett a környezettudatos szemlélet kialakításában, példát mutat.</p>	

Bekapcsolódik a mozgásfejlesztés folyamatába. Az életkornak megfelelő fejlesztő módszereket, eszközöket szakszerűen használja.	Megnevezi a mozgásfejlesztés lehetőségeit és feladatait, módszereit óvodáskorban.	Az óvodapedagógus útmutatásával végzi a mozgásfejlesztéshez kapcsolódó feladatait.	Sokszínű mozgásos tevékenységre ösztönzi a gyermekeket.	
Részt vesz az ünnepek, programok előkészítésében, lebonyolításában.	Érti a hagyományörzés, értékátadás fontosságát; ismeri ezek lehetőségeit (jeles napok, ünnepek, rendezvények).	Az óvodapedagógussal együttműködik a tervezés, szervezés, lebonyolítás folyamatában.	Elkötelezett a hagyományok megőrzésében és átadásában.	

3.4.2.5 A tantárgy témakörei

3.4.2.5.1 Az óvoda működésének megismerése

18/9 óra

Az óvoda működésének megismerése (az adott intézmény személyi feltételei, az épület felépítése, működési feltételei)

Az óvoda pedagógiai programjának, házirendjének megismerése

Az óvodai nevelés dokumentációjának megismerése (csoportnapló, az óvodás gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció, felvételi és mulasztási napló)

Adminisztrációs feladatok az óvodában

Felvételi és mulasztási napló vezetése

A csoportba járó gyermekek adatainak kezelése, adatvédelem

3.4.2.5.2 A gyermek tevékenységének megfigyelése, támogatása, problémahelyzetek elemzése

134/129 óra

A gyermekek fejlettségének mutatói, életkorának megfelelő fejlettség

Az óvodai befogadás folyamata, alapelvei, nehézségei

A társas kapcsolatok alakulása, jellemzői

A nevelő és a gyermek kapcsolata

A játék, munka, tanulás pedagógiai/pszichológiai alapjainak megfigyelése

A gyermek játéktevékenységének alakulása

Játéktevékenység segítése

A gyermek rajz-ábrázolás tevékenységének fejlődése, rajzok alapján a gyermek fejlettségének mutatói

A különleges bánásmódot igénylő gyermek: sajátos nevelési igényű gyermek, beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, kiemelten tehetséges gyermek

A gyermekek kapcsolatainak rendszere, konfliktusmegoldások elemzése, véleményezése

Az óvodai élet tevékenységi formáinak megfigyelése, segítése

Játék (szabadjáték, nevelés a játékban, viselkedési problémák a játékban, a játéksegítés általános alapelvei)

Verselés, mesélés

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

Mozgás

A külső világ tevékeny megismerése (közlekedés, tájékozódás)

Munka jellegű tevékenységek

Tevékenységekben megvalósuló tanulás (mesterségek megismerése, játékos matematikai nevelés)

3.4.2.5.3 Gondozási tevékenység megfigyelése, irányítása 103/98 óra

A gondozás szerepe a nevelési folyamatban

Az egészséges életmódra nevelés területei: a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése

A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése

A gyermekek testi képességek fejlődésének segítése

A gyermekek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése; az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása

A gyermekek fejlődéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet feltételei

Gondozási tevékenység elemzése pedagógiai/pszichológiai szempontok alapján

Az óvodai neveléshez kapcsolódó gondozási tevékenységek megfigyelése és kivitelezése

Az egészséges életmód igényének és szokásainak kialakítása

A gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;

A testápolás, szobatisztaságra nevelés, a tisztálkodás, öltözködés segítése és szokásainak kialakítása

A kulturált étkezés szokásainak kialakítása

A nyugodt alvás, pihenés biztosítása

Az egészséges és biztonságos környezet megteremtése

Speciális gondozási feladatok ellátása

3.4.2.5.4 Anyanyelvi és értelmi fejlesztés megfigyelése, segítése 67/65 óra

A mondókák, versek, mesék kiválasztása

A mesélés

Mondókák, versek bemutatása, gyakorlása a gyerekekkel

Éneklés, énekek bemutatása, gyakorlása a gyerekekkel

Az elsajátított előkészítő gyakorlatok alkalmazása (a szakember irányításával) az óvodások körében

3.4.2.5.5 Tevékenységekhez kapcsolódó kreatív alkotás 67/64 óra

A manuális tevékenységek szerepe a gyermek mozgás- és személyiségfejlődésében: vizuális technikák megismerése

A kézműves munkafolyamatok alkalmazása (tervezés, anyag- és technikaválasztás, kivitelezés, díszítés)

A természetes anyagok és felhasználási lehetőségeik, öko-design, újrahasznosítás

A rajzolás, festés, mintázás alapelemei, különböző technikák alkalmazásának módjai

Dekoráció, ajándék- és játékkészítés lehetőségei

Báb-, makett és díszletkészítés, dekoratív felületalakítás

Népművészethez és néphagyományhoz kapcsolódó tárgyak készítése

Szemléltető eszközök készítésének lehetőségei, technikái

3.4.2.5.6 Környezettudatos nevelés, tevékenységek a kertben 51/49 óra

Környezeti nevelés, szemléletformálás lehetőségei az óvodai nevelés folyamatában

A környezet rendjének megtartása

Ismerkedés a Zöld Óvodák Hálózattal, az Erdei Óvodai Programmal stb.

Növények, állatok, élősarok gondozása

Zöldséges- és virágoskert gondozása, ismerkedés a gyógynövényekkel

Kerti eszközök, szerszámok biztonságos használata, komposztálás

A környezet tevékeny megismerése és védelme a kirándulások során

A szelektív hulladékgyűjtésre nevelés, az újrahasznosítás lehetőségei az óvodában

Energiatudatosságra, energiatakarékosságra nevelés a mindennapokban

Zöld jeles napok az óvodában (állatok, víz, föld, madarak, fák napja, stb.)

3.4.2.5.7 Mozgásos tevékenységek óvodáskorban 51/49 óra

Mozgásfejlődés és -fejlesztés 0-6 éves korban

Mozgásfejlesztés a természetes mozgások segítségével

Motoros képességek fejlesztése játékokkal (utánzó játékok, fogójátékok, dobójátékok, sor- és váltóversenyek stb.) óvodáskorban

Járás- és gimnasztikai gyakorlatok vezetésének módszerei

Mindennapos mozgás tervezése, vezetése

Zenére végezhető játékos, táncos mozgásformák, mozgásos játékok

Sportfoglalkozások szervezési feladatai (gyermekfutball, korcsolya, úszás, stb.)

3.4.2.5.8 Óvodán belüli és kívüli programok, a hagyományörzés lehetőségei

52/49 óra

Az intézmény napirendje, a csoport tevékenységi területei, csoportfoglalkozások, szervezési feladatok, előkészület, lebonyolítás segítése

A jeles napok, népszokások, helyi szokások a köznevelés és a közművelődés intézményeiben

Részvétel az óvodán kívüli programok tervezésében, szervezési feladataiban
Ünnepélyek, rendezvények (pl. nemzeti, vallási ünnepek, családi nap, falu-, városnap, előadások, találkozók, könyvgyűjtés, közösségépítés, kapcsolat generációk között stb.)

3.4.2.5.9 Családi nevelés és az óvodai nevelés kapcsolata 34/40 óra

Együttműködés a családdal, szakemberekkel (gyermekvédelmi felelős, szociális munkás, pszichológus, fejlesztőpedagógus stb.)

Az óvodai szülői értekezletek szerepe, témái

A gyermek otthoni környezetének megismerése, családlátogatás

Az interperszonális kapcsolatok (szülő, gondviselő-gyermek-óvodapedagógus), a konfliktuskezelés hatékony módszerei

Az óvoda prevenciós munkája (a jelzőrendszer működése)

3.5 Gondozás és egészségnevelés megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszáma: 90/90 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A Gondozás és egészségnevelés tanulási terület elsajátításával a tanulók megismerik az egészségnevelés, egészségvédelem személyi gondozás feladatait, módszereit, eszközeit. Munkájuk során a gyermekek, serdülők, fiatalok életkorának, sajátosságainak megfelelő gondozási-nevelési módszereket alkalmaznak. Tevékenyen részt vesznek a higiénés szokásrendszer kialakításában, higiénés feltételek biztosításában, a környezet rendjének, tisztaságának megteremtésében. A gyermek, serdülő, fiatal napirendjéhez igazodva a pedagógus/nevelő irányításával segítik a gyermekek, serdülők, fiatalok alapvető szükségleteinek kielégítését. Az egészséges gyermekek gondozásán és nevelésén túl képessé válnak a betegség tüneteit mutató gyermek ellátásával kapcsolatos teendők elvégzésére is. Gondozói tevékenységüket támogató kommunikációval képesek kísérni. Ismereteket szereznek a munkájukkal kapcsolatos dokumentációs feladatokat illetően is.

3.5.1 Gondozás és egészségnevelés tantárgy 90/90 óra

3.5.1.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy oktatásának célja, hogy a tanulók megismerjék az egészség és az egészséges életmód, valamint az egészségnevelés, mentálhigiéné alapfogalmait. Ismereteik birtokában a tanulók képessé váljanak a különböző sajátosságú és életkorú gyermekek, serdülők, fiatalok alapvető szükségleteinek kielégítésére, valamint higiénés szokásaik és egészségtudatos magatartásuk kialakulásának támogatására. A tanulók ismereteket szereznek a biztonságos és egészséges környezet megteremtéséről, valamint az oktató nevelő munka során előforduló balesetek megelőzéséről és az elsősegélynyújtás feladatairól. Megismerik a betegség tüneteit mutató gyermek ellátásának alapvető teendőit.

3.5.1.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások: egészségtan tanár, egészségfejlesztő-mentálhigiénikus, biológia szakos tanár, egészségügyi tanár, egészségügyi szakoktató

3.5.1.3 A képzés órakeretének legalább 0 %-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

3.5.1.4 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősségvállalás mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Szervezőkészsége, rugalmassága és állóképessége, valamint biztos szakmai tudása birtokában megoldható helyzeteket is.	A gondozás és egészségnevelés területén széleskörű ismeretekkel rendelkezik.	Ismeri saját kompetenciahatárait és ennek megfelelően jár el. A rábízott feladatokat önállóan elvégzi.	Pontosan, határidőre végzi el a rábízott feladatokat. Szükség esetén az előzetes tervektől eltérve rugalmasan alkalmazkodik a változásokhoz.	Tanulmányai során digitális eszközöket használ (például prezentáció készítése, projektmunka készítése).
Az egészségnevelési és gondozási feladatok során az aktuális helyzetnek megfelelő verbális és nonverbális kommunikációt alkalmaz.	Azonosítja a verbális és nonverbális kommunikáció sajátosságait. Tudja a kapcsolatteremtés formáit, lehetőségeit a gyermekekkel/tanulókkal és a családjukkal.	Kompetenciájának megfelelően kommunikál a szülőkkel, hozzátartozókkal. Köznyelvi és szakmai kommunikációja az adott helyzetnek és feladatnak megfelelő, hiteles.	Kimondott és leírt szavaiért felelősséget vállal. Munkáját az etikai szabályok betartásával végzi. Kommunikációja során betartja az udvariasság szabályait.	Önálló információgyűjtése és tájékozódás a digitális térben az adatvédelmi szabályok betartásával.
Munkája során felismeri a rábízott gyermekek/tanulók szükségleteit és ezeket képes az egyéni sajátosságoknak megfelelően kielégíteni.	Azonosítja a különböző gyermekek/tanulók életkori sajátosságait, szükségleteit.	A gyermekek szükségleteit képes önállóan kielégíteni.	Határozott fellépés és együttérző, segítőkész magatartás jellemzi.	Az információforrások kritikus használata.
Támogatja a gyermekek/tanulók egészségtudatos magatartását és az egészséges életmód kialakítását.	Meghatározza az egészségvédelem, mentálhigiéné fogalmait, módszereit, eszközeit és ezek alkalmazásának lehetőségeit a	A munkáját irányító szakember útmutatásai alapján részt vesz a	Egészségtudatos magatartás jellemzi, elkötelezett az egészséges életmód szokásainak kialakításában és az ezzel	Létrehoz és használ digitális tartalmakat.

	különböző életkorokban. Megnevezi az egészséges életmód követelményeit és az egészségre káros szokások hatásait.	gyermek/tanulók egészségnevelésében	kapcsolatos példamutatásban.	Együttműködés a tanárral és a tanuló-társakkal digitális eszközök és internet segítségével.
Megteremti a gyermek/tanulók pihenéséhez szükséges feltételeket.	Tudja az egyes életkorokra jellemző aktív és passzív pihenés fogalmát, formáit és jelentőségét.	Biztosítja a gyermekek, serdülők, fiatalok pihenéséhez szükséges környezetet.	Munkája során törekszik a nyugodt környezet és a pozitív nevelői légkör megteremtésére.	
Gondozási munkája során a beavatkozást igénylő helyzeteket gyorsan felismeri. Figyelmét képes megosztani a rábízott gyerekek között.	Meghatározza az egészséges és biztonságos környezet megteremtésének feltételeit és lehetőségeit, valamint az elsősegélynyújtás teendőit.	Gondoskodik az egészséges és biztonságos környezet megteremtéséről. Szükség esetén elsősegélyt nyújt.	Felelősséget vállal a rábízott gyermekekért, serdülőkért, fiatalokért. Törekszik a balesetek megelőzésére. Munkáját figyelmesen és türelemmel végzi.	
Tevékenyen részt vesz a gyermek/tanulók egészséges higiénés szokásrendszerének kialakításában.	Széleskörű ismeretekkel rendelkezik a személyi higiéné területén.	A gyermek/tanulók életkorának és egyéni sajátosságainak megfelelő gondozási tevékenységet végez.	Elkötelezett a gyermek/tanulók egészséges fejlődéséhez szükséges higiénés szokásrendszerének kialakításában.	
Ellátja a betegség tüneteit mutató gyermeket intézményi keretek között.	Tudja a betegség tüneteit mutató gyermek ellátásának alapvető feladatait.	A munkáját irányító szakember útmutatásai alapján ellátja a betegség tüneteit mutató gyermeket.	A betegség tüneteit mutató gyermek ellátásával kapcsolatos feladatait felelősséggel és empátiával végzi.	
Az óvodai neveléshez kapcsolódó gondozási feladatokat szakszerűen végzi. Azonosítja az óvodás gyermek speciális gondozási igényeit és ennek megfelelően végzi munkáját.	Megnevezi az óvodai neveléshez kapcsolódó gondozási tevékenységek alapelveit, szabályait. Azonosítja az óvodás korban előforduló speciális gondozási igényeket.	Az óvodai gondozási tevékenységeket önállóan végzi.	A gondozási tevékenységek során tisztelőtben tartja a gyermeke egyéni szükségleteit.	

3.5.1.5 A tantárgy témakörei

3.5.1.5.1 Egészségvédelem 18/18 óra

Az egészség és az egészségvédelem fogalma, célja, feladata
Az egészségnevelés fogalma, célja, módszerei, eszközei
Az egészségnevelés feladata, területei a különböző életszakaszokban
Mentálhigiéné
A gyermek, a tanuló testi szükségletei
A helyes életritmus
A táplálkozás egészségtana, a pszichés hatások jelentősége az étkezésben
A kulturált és egészséges étkezési szokások kialakítása
Az aktív és passzív pihenés és a mozgás szerepe jelentősége
A prevenció fogalma, szintjei, szinterei, feladatai, eszközei
Dohányzás, alkohol és drogfogyasztás megelőzése

3.5.1.5.2 Személyi gondozás 18/18 óra

A személyi gondozás fogalma, területei
A gondozás szerepe a nevelési folyamatban
A higiénés szokások kialakításának területei és szabályai
Higiénés szokások kialakítása az étkezések előtt, közben és az étkezést követően
A gondozási folyamatban elvárt magatartás, kommunikáció
A személyi higiéné jellemzői, követelményei különböző életkorokban

3.5.1.5.3 Az óvodai neveléshez kapcsolódó gondozási tevékenységek 18/18 óra

Az egészséges életmód igényének és szokásainak kialakítása
A gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése
A testápolás, szobatisztaságra nevelés, a tisztálkodás, öltözködés segítése és szokásainak kialakítása
A kulturált étkezés szokásainak kialakítása
A nyugodt alvás, pihenés biztosítása
Az egészséges és biztonságos környezet megteremtése
Speciális gondozási feladatok ellátása

3.5.1.5.4 A betegség tüneteit mutató gyermek gondozása 18/18 óra

A betegség tüneteit mutató gyermek ellátása, elhelyezése
A nevelő feladata a betegség tüneteit mutató gyermek ellátása során
Teendők hányással, hasmenéssel járó betegségek esetén
Lázas gyermek ellátása, a láz okai, tünetei, a lázcsillapítás módjai
Kapcsolatfelvétel szülővel, gondviselővel, orvossal, szükség szerint mentőszolgálat-
tal
A tartós beteg gyermek ellátása intézményi körülmények között (cukorbeteg gyer-
mek, allergiás gyermek, stb.)

3.5.1.5.5 Elsősegélynyújtás

18/18 óra

Az elsősegély fogalma, célja, a mentési lánc
Az elsősegélynyújtás általános szabályai
Mentők igénybevétele, mentőhívás szabályai
A helyszín szerepe, kimentés és a sérültek állapotfelmérése
Újraélesztés (BLS, AED)
Sebek vérzések típusai, sebellátás, kötözések
Rándulás, ficam, törés ellátása
Teendők allergiás tünetek, görcsroham esetén

3.6. Családpedagógiai alapismeretek megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszáma:

124/124 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A Családpedagógiai alapismeretek tanulási terület elsajátításával a tanuló megismerkedik a családszociológia legfontosabb fogalmaival, a családdal kapcsolatos jelenségek történeti változásaival, a mentálhigiéné szemléletmódjával, a családi lelki egészségvédelem alapjaival. Megismeri, hogy bizonyos családi folyamatok kiszámíthatóak, szociológiailag leírhatóak. Értelmezni tudja a család működésének, fejlődésének jellegzetességeit. Betekintést kap a családpedagógia alapelveibe és módszereibe, valamint felkészül a családok megismerésének sokoldalú lehetőségeire, a családokkal való kommunikációra.

3.6.1 Gyermek, család, társadalom tantárgy

62/62 óra

3.6.1.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a tanulók ismereteket szerezzenek és elemzéseket végezzenek a gyermeket körülvevő társadalmi közösségekről (elsősorban a családról). Ismerjék meg a családi működés és fejlődés jellegzetességeit, azokat a társadalmi tényezőket, folyamatokat, amelyek hatással vannak a családra. Értsék meg, hogy a család és a család működése csak sokszínű értelmezési keret és kontextus figyelembevételével ismerhető meg. A tantárgy felkészít a családok megismerésének sokoldalú lehetőségeire, a családokkal való kommunikációra.

3.6.1.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások: szociálpedagógus, szociális munkás szakot végzett pedagógus, pedagógiatanár

3.6.1.3 A képzés órakeretének legalább 0 %-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

3.6.1.4 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősségvállalás mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
A szociológiai összefüggések felismerése, értelmezése.	Tudja a szociológia alapfogalmait, a társadalom fogalmát, a társadalom összetételének mutatóit, az adatgyűjtésének módszereit, eszközeit. A társadalmat rendszerként értelmezi.	Adatokat gyűjt, az adatokat összehasonlítja és következtetéseket von le.	Elfogadja a társadalom sokszínűségét, az egyén társadalmi meghatározottságát.	
Megfogalmazza a társadalomban megjelenő egyenlőtlenségek okait, kialakulásának folyamatát.	Megérti a társadalmi egyenlőtlenségek, különösen az oktatási egyenlőtlenségek hatását a családok életére.	Észleli az óvodában megjelenő társadalmi problémákat és jelzi az óvodapedagógus felé. Fellép a negatív diszkrimináció kialakulása ellen.	Toleráns, előítéletmentes viselkedés az eltérő társadalmi helyzetű családokkal.	Információ gyűjtése, felhasználása, tárolása a digitális eszközök segítségével.
Átlátja azokat a társadalmi tényezőket, amelyek hatással vannak a társadalom szerkezetére, a társadalmi mobilitásra és a népesedési folyamatokra.	Azonosítja a magyar társadalom szerkezetéhez, a mobilitáshoz, a demográfiához kapcsolódó alapfogalmakat.	A társadalmi problémákat elemzi, közben felismeri, és kritikusan szemléli azok keletkezésének okát.	A társadalmi problémák azonosítása során objektív jellemezt.	Digitális tartalmak létrehozása. Digitális, internet alapú kommunikáció.
Értelmezi a kultúra, az értékek, normák egymásra gyakorolt hatását.	Tisztában van a kultúra, szubkultúra, kulturális pluralizmus alapfogalmaival és az egyén életére gyakorolt hatásaival.	Munkája során figyelembe veszi a gyerekek szociokulturális, világnézeti sajátosságait.	Toleráns és elfogadó a különböző kulturális háttérrel rendelkező családokkal.	
Azonosítja a deviáns magatartásformákat.	Felismeri a deviáns viselkedés megnyilvánulásának jellemzőit. Érti a deviancia hatását az	Jelzéssel él az óvodapedagógus felé, ha deviáns viselke-	Elkötelezett a deviáns magatartásformák azonosításában.	

	egyénre és a társadalomra.	dési formát tapasztal a családközl.		
Munkája során problémaérzékenyen közelít a pedagógiai jelenségek értelmezéséhez. Ismeretei alapján képes több szempontú elemzésre, szempontok mérlegelésére.	Felismeri a család jelentőségét a személyiség fejlődésének folyamatában. Felismeri a család elemi életfeltételeinek hiányát.	Felelősen kezeli a rábízott információkat. Szakmai ismeretek birtokában önállóan végzi a rábízott feladatokat.	Tiszteletben tartja a gyermekek, valamint családtagjaik értékeit, autonómiáját, Munkáját előítéletmentesen, és a titoktartás szabályai szerint végzi. Betartja szakmai kompetenciahatárait.	
Nyíltan és hitelesen kommunikál a partnerek életkorának, kultúrájának megfelelően. Felismeri és értelmezi kommunikációs nehézségeit és ezen a téren önmagát fejleszti.	Rendelkezik a családdal való kapcsolattartáshoz szükséges megfelelő módszertani felkészültséggel.	Pedagógus iránymutatása és szakmai utasítások alapján önállóan kezdeményez és tart fenn kapcsolatot a családdal, tölt ki jegyzőkönyveket és szakmai dokumentumokat.	A családokkal és a partnerekkel való eredményes kapcsolattartás megvalósítása érdekében törekszik a hatékony kommunikációra. Nyitott az együttműködésre.	
Bizalmi légkört alakít ki és tart fenn a gyermekkel és a családokkal. Segíti a kapcsolatfelvételt és fenntartását a munkájában érintett személyekkel, családokkal. Támogatja a család és az intézmény kapcsolattartását.	Alapvető ismeretekkel rendelkezik a családról, a családi nevelés elsődlegességéről. Felismeri a családokkal való kapcsolat megteremtésének és fenntartásának lehetőségeit. Tudja a bizalmi légkör kialakításának lépéseit, feltételeit.	A gyermekek és a családok érdekeit tiszteletben tartja, munkatársaival együttműködik. Kommunikációja nyitott, hatékony. A tudomására jutott információkat etikusan kezeli.	Tevékenysége során tiszteletben tartja a személyiségi jogokat és a személyes adatokat.	Képes önálló információgyűjtésre és tájékozódásra a digitális térben az adatvédelmi szabályok betartásával. Az információforrások kritikus használata.
Támogatja a konfliktuskezelés konstruktív megoldásait. Alkalmazza a konfliktuskezelés tanult módszereit.	A pedagógiai munka során felismeri a családi működés diszfunkciójának jeleit, valamint az egyéni és családi krízishelyzeteket.	Szakemberekkel együttműködve elemzi a feltárt helyzeteket, szakmai irányítás mellett közreműködik a problémás helyzetek	Egyetért azzal, hogy a személyiségfejlesztés az érintett partnerek komplex együttműködésére épül. Törekszik a kialakult	Információ gyűjtése, felhasználása, tárolása. Digitális, internet alapú kommunikáció. Digitális tartalmak létrehozatala.

		kezelésében, a krízishelyzetek azonosításában, a megfelelő szakemberhez való eljutás támogatásában.	probléma háttérének feltérképezése.	
Felismeri a családok társadalmi szerepét, helyzetét, a családokra vonatkozó társadalmi normákat.	Érti a társadalom családokra gyakorolt hatását.	Kompetenciahatárai betartásával értelmezi a családok helyzetét és javaslatot tesz a problémák megoldására.	Toleránsan és empátiával közelít a különböző családtípusokhoz.	Képes önálló információgyűjtésre és tájékozódásra a digitális térben az adatvédelmi szabályok betartásával.
Átlátja a család funkcióinak változásait, a családi életciklusokat.	Azonosítja és meghatározza a család funkcióit a társadalomban, a családi életciklusok során történő változásokat a kialakuló krízishelyzeteket.	A család és a gyermek sajátosságainak megfelelően támogatást nyújt a nevelői-gondozói munkában.	A rábízott gyermek családjáról szerzett információkat a szakmai titoktartás szabályai szerint kezeli.	
El tud igazodni a szociális és gyermekvédelmi intézményrendszer hálózatában.	Tudja a prevenció fogalmát és a hozzá kapcsolódó tevékenységeket. Tisztában van a szociális és gyermekvédelmi intézményrendszer felépítésével és működésével.	Preventív jellegű tevékenységeket végez. Betartja a jogszabályi és egyéb előírásokat.	Munkáját mindenféle megkülönböztetés, előítélet nélkül végzi.	

3.6.1.5 A tantárgy témakörei

3.6.1.5.1 Gyermekek, család, társadalom

62/62 óra

Szociológiai alapismeretek

15/15 óra

A szociológia fogalma, tárgya

A társadalom fogalma

Egyenlőség-egyenlőtlenség

A társadalom szerkezete

Társadalmi mobilitás

Népesség, népesedés

Az oktatás szerepe a társadalomban, oktatási egyenlőtlenségek

Kultúra, értékek, normák, szubkultúra, kulturális pluralizmus

Deviancia

3.6.1.5.2	Családszociológia	16/16 óra
	A család fogalma, családszociológiai alapismeretek	
	A családra ható legfontosabb folyamatok, tendenciák	
	A család történeti alakulása, változásai, családmodellek	
	A család szerkezete, családtípusok, családformák pluralizálódása	
	Párkapcsolatok, gyermekvállalás	
	A család funkciói (reprodukció, szocializáció, pszichés védelmi, gazdasági, fogyasztás)	
	Családi szocializáció, családi életre nevelés (család és iskola)	
	A család fejlődési életciklusai	
	A család mint támogató rendszer és mint problémaforrás	

3.6.1.5.3	Gyermekvédelem	31/31 óra
	A gyermeki jogok és kötelességek	
	Szülői jogok és kötelezettségek	
	A gyermekjóléti és gyermekvédelmi rendszer, ellátás működése	
	Gyermekvédelmi beavatkozást igénylő problémák	
	Hátrányos helyzet, halmozottan hátrányos helyzet, veszélyeztetettség fogalma, kialakulásának okai	
	A gyermekszegénység kérdései	

3.6.2 Mentálhigiéné tantárgy 62/62 óra

3.6.2.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja a mentálhigiénés szemléletmód megalapozása, a megszerzett ismeretek integrációja, a lelki egészség megőrzésének, a holisztikus szemlélet kialakításának segítése, a lelki egészségvédelem alapfogalmainak megismertetése, a családokkal való segítő munkához kapcsolódó ismeretek elsajátítása, elmélyítése. A tantárgy tananyagtartalmának élményszerű és gyakorlatias feldolgozása támogatja a tanulók személyiséget védő megküzdési stratégiáinak fejlesztését.

3.6.2.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások: mentálhigiénikus, egészségfejlesztő, mentálhigiénés szakember, pszichológus

3.6.2.3 A képzés órakeretének legalább 0 %-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

3.6.2.4 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősségvállalás mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Pedagógiai helyzetekben ki tudja használni személyiségének erősségeit az eredményes megoldás kialakításában.	Reális önismerettel rendelkezik, ismeri erősségeit és gyengeségeit.	Megfogalmazza önmaga tulajdonságait, elfogadja mások visszajelzéseit saját magáról, s önálló javaslatokat fogalmaz meg a változtatás szükségességéről és lehetőségéről.	Törekszik személyisége előnyös jellemzőinek erősítésére. Pedagógiai munkájában tiszteletben tartja önmaga és mások személyiségjellemzőit.	Digitális tartalmakat használ és készít. Tanulmányai során digitális eszközöket használ (például prezentáció készítése, projektmunka készítése).
Adott szempontok alapján megfigyelést végez és tapasztalatait lejegyz. Betartja szakmai kompetenciahatárait.	Azonosítja a család megfigyelésének lehetséges szempontjait. Tisztában van a tanult szakma kompetenciahatárait.	Szakmai iránymutatást követve önállóan vesz részt a családról szóló információgyűjtésben, felveszi a kapcsolatot a családdal: telefonál, üzenőfüzetbe ír, személyesen konzultál. Önállóan vezeti a családdal történő kapcsolattartás és a családlátogatás dokumentumait, jegyzőkönyveit.	Magára nézve kötelezőnek tartja a tudomására jutott bizalmas információk megtartását. Munkáját előítéletmentesen, a családok értékeit és autonómiáját tiszteletben tartva végzi.	Önálló információgyűjtése és tájékozódás a digitális térben az adatvédelmi szabályok betartásával. Az információforrások kritikus használata.
Közreműködésével elősegíti az intézmény és a család hatékony és eredményes kommunikációját. Alkalmazza a konfliktuskezelés problémamegoldást elősegítő módszereit.	Felismeri és értelmezi a családon belüli, valamint a család és az intézmény között kialakult konfliktusokat.	Elősegíti a szakemberek és a családok közötti együttműködést.	Másokkal történő szóbeli és írásbeli kommunikációjában szem előtt tartja a pedagógiai munka szakmai előírásait.	Létrehoz és használ digitális tartalmakat. Együttműködik a tanárral és a tanuló társakkal digitális eszközök és internet segítségével
Keresi a kialakult probléma hátterét,	Felismeri a családi diszfunkciókat.	Önállóan képes értéktételeket és	Empatikus és érzékeny a családi	

a segítség lehetőségeit és módjait. Tud pedagógiai megoldási lehetőségeket megfogalmazni a működési problémák csökkentésére, illetve további szakmák bevonására.		megoldási javaslatokat megfogalmazni, szakmai kritikákat és segítséget elfogadni.	működés problémáira és kész a családok támogatására a megoldások megtalálásában és igénybevételeiben.	
Problémafeltárást végez, a felismert problémát megoldandó feladatként értelmezi.	Észleli a gyermek, tanuló pszichés állapotának változásait.	A pedagógus szakmai irányítása mellett, és vele együttműködve tevékenyen részt vesz a probléma megoldásában.	Nyitott az együttműködésre, tud segítséget kérni és elfogadni.	

3.6.2.5 A tantárgy témakörei

3.6.2.5.2 Mentálhigiénés alapismeretek

31/31 óra

Mentálhigiéné fogalma, szerepe

A mentálhigiéné fajtái, szintjei

A stressz hatása

Krízis fogalma, típusai, krízisintervenció

A lelki egészségvédelem feladatkörei

A kiégés jelensége

A mentálhigiéné szerepe az óvodai prevenciós munkában

Interakció (szociálpszichológiai), kontaktus és a konzultáció fogalma, folyamata

A segítő kapcsolat jellemzői, kommunikációja, a segítő beszélgetés mint sajátos kommunikációs forma

3.6.2.5.2 Családi mentálhigiéné

31/31 óra

Családi szerepek és konfliktusok

Családon belüli nemi szerepek (férfi, nő, gyerek) és azok változása

Családon belüli diszfunkciók és következményeik (konfliktusok a családban, családon belüli erőszak)

Családi konfliktusok típusai

A P.E.T. módszer, a szülői hatékonyság fejlesztése (Gordon), a szülői eredményesség tanulása

A család elégtelen, hibás működése és annak következményei (túlkötés, elhanyagolás, túlkövetelés, bántalmazás, agresszív attitűd stb.)

A gyermek lelki egészségvédelme, beilleszkedésének támogatása

Az eszmegbeszélés módszertana

Együttműködés a családdal, szakemberekkel

3.7 Játékpedagógia megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszámja:

80/80 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A Játékpedagógia tanulási terület tanításának célja, olyan ismeretek közvetítése, készségek és képességek fejlesztése, amelynek eredményeként a tanuló képes játéktevékenységeket kezdeményezni, megszervezni és vezetni.

3.7.1.1 A játékpedagógia tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja elméleti és gyakorlati ismeretek közvetítése a játékpedagógia témakörében. A tanuló megismeri az óvodás korosztály játékeit, játéktevékenységeinek segítői lehetőségét. Képesé válik a korcsoportnak megfelelő játék kiválasztására, támogatására, a gyermeki igények figyelembevételével. A játék személyiségfejlesztő lehetőségeit kihasználja.

3.7.1.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások: pedagógiatanár, óvodapedagógus

3.7.1.3 A képzés órakeretének legalább 0 %-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

3.7.1.4 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősségvállalás mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
A szabadidő eltöltésével kapcsolatos ismereteit rugalmasan alkalmazza és ezáltal elősegíti a gyermekek személyiségének fejlesztését.	Ismeri a szabadidővel kapcsolatos elméleti-fogalmi alapokat, valamint tisztában van azokkal, hogy a gyerekek mely képességeinek, készségeinek fejlődése hogyan támogathatók a szabadidős tevékenység keretében.	Segíti a csoportok, közösségek alakulását és azok fejlesztését a különböző szabadidős programokban.	A szabadidős programok lebonyolítása során pozitív légkört teremt, Figyelmbe veszi a gyermekek egyéni sajátosságait.	A programok tervezése, előkészítése és kivitelezése során IKT és audiovizuális eszközöket használ. Digitális eszközöket használ (például prezentáció készítése, projektmunka készítése).
Az egyéni és csoportos szabadidős tevékenységek helyszínén megteremt a biztonságos körülményeket.	Azonosítja a szabadidő különböző színtereit és az ezekhez kapcsolódó lehetőségeket.	A munkáját irányító szakember útmutatása szerint gondoskodik a szabadidős tevékenység helyszínének biztonságáról.	Az óvodapedagógus útmutatásai alapján egyénileg tudja segíteni a gyermekek tevékenységét.	Önálló információ gyűjtése és tájékozódás a digitális térben az adatvédelmi szabályok betartásával.

Hatékonyan közreműködik az egyéni és a csoportos szabadidős tevékenységek előkészítésében és megvalósításában.	Tájékozott az egyéni és csoportos szabadidős foglalkozások tervezésében és lebonyolításban.	A szabadidős program céljának megfelelően és a munkáját irányító szakember útmutatásai szerint részt vesz az előkészítésben és kivitelezésben.	Szükség esetén képes az előzetes tervek megváltozásához rugalmasan alkalmazkodni.	Az információforrások kritikus használata. Együttműködik a tanárral és a tanuló társakkal digitális eszközök és internet segítségével.
--	---	--	---	---

3.7.1.5 A tantárgy témakörei

3.7.1.5.1 Az óvodáskor játékai

18/18 óra

Egyéni és csoportos tevékenységeket meghatározó pedagógiai és pszichológiai jellemzők, feltételek

A játékra vonatkozó pedagógiai-pszichológiai elméletek

A gyermekjátékok biztonsági előírásai és egészségügyi követelményei

A játékok általános jellemzői

A játék fajtái

A szabadjáték

Játékeszközök csoportosítása és készítése

A játéktevékenység fejlődése a különböző életkori szakaszokban

A játék célja, szerepe az óvodások életében

A játékfajták hatásai a gyerekekre

Játékfajták a szabadban, zárt térben játszható játékok

A sport szerepe a személyiség fejlődésében

A sportjátékok fajtái, szabályai, jellemzői, szerepe, megválasztásának szempontjai

A játék szerepe a személyiség fejlődésében és önkifejezésben

A játék „öngyógyító” szerepe, a játék mint terápiás eszköz

Önismereti játékok fajtái, formái, a játék pszichoterápiás hatása

Versek, mesék, feldolgozása szerepjátékkal

A játékos csoportfoglalkozásokon résztvevők csoportdinamikai fejlődése

Játék – oktatás – szabadidő összefüggései, szerepük a személyiség fejlesztésében

Konstruktív játékok

3.7.1.5.2 Játéktevékenység, játékkészség fejlődése és támogatása 31/31 óra

A játéktevékenység fejlődése a különböző életkori szakaszokban

A különböző életkorú (0-7 év) gyermekek fejlődésének jellemzői és támogatásának lehetőségei a játéktevékenységen keresztül:

- testi és mozgásfejlődés
- gondolkodás fejlődése
- érzelmi és akaratfejlesztés

- beszédfejlődés
- szocializáció, éneklődés
- közösségformálás
- önkiszolgálás

Játéksegítés elvei

Szabad játéknál az óvodai nevelő szerepe és feladatai

Különböző játékfajták jelentősége a fejlődési folyamatban

Együttes játék a gyermekkel, mintaadás

Kommunikáció a játéktevékenység során

Egyéni bánásmód a játéktevékenységekben

Játékos lehetőségek a kognitív képességek fejlesztéséhez

3.7.1.5.3 Játékkezdeményezés és a játék segítése

31/31 óra

A játékvezető feladatai

A játéksegítés általános elvei

A játékvezetővel szemben támasztott elvárások

A nevelő szerepe a játéktevékenységben

Konkrét játékok megtanítása

Népi játékok

Körjátékok

Udvari játékok

Szabályjátékok

Sportjátékok

A nevelő feladata a szabad játéktevékenység segítésében

Bekapcsolódás a játéktevékenységbe

A játékok karbantartása, javítása

A játék és a munka kapcsolata

Munka jellegű tevékenységek

3.8 Kommunikáció megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszám:

103/103 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A Kommunikáció tanulási terület tanításának célja a pedagógiai pályán meghatározó hatékony kommunikációs készségek és ismeretek aktív, tudatos fejlesztése, olyan korszerű ismeretek elsajátíttatása, amelyek révén a tanulóknak tudatosul a kommunikáció egyetemessége, a kommunikációs megnyilvánulások kulturáltságának fontossága.

3.8.1 Hatékony pedagógiai kommunikáció tantárgy

103/103 óra

3.8.1.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának fő célja, verbális és nonverbális kommunikációs technikák olyan szintű elsajátíttatása, melynek birtokában a tanuló képes lesz gondolatának, véleményének a közösségi normák szerinti megfogalmazására, álláspontjának megvédésére, indoklásra és érvelésre.

A tanuló ismerje meg és tudja használni a konfliktuskezelési technikákat. Legyen képes érthetően és helyesen kifejezni magát.

3.8.1.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások: logopédus, kommunikáció szakot végzett pedagógus, magyartanár, drámapedagógus

3.8.1.3 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

3.8.1.4 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősségvállalás mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Az eltérő szituációkban adekvátan használja a verbális és nonverbális kommunikációs csatornákat. Érthetően kommunikálja javaslatait.	Tudja a kommunikációs alapelveket, a legfontosabb alapfogalmakat, a kommunikáció működését, folyamatát, szereplőit, tényezőit, helyzet típusait, a kommunikációs stílusokat.	Nyitott arra, hogy kommunikációs képességeit folyamatosan fejlessze.	A gyermekek, tanulók életkori és mentális állapotát figyelembe véve kommunikál, meggyőződik a kommunikáció sikerességéről. Kommunikációjával nevel, pozitív példát nyújt.	Digitális internet alapú kommunikáció ismerete, használata. Digitális eszközöket használ (például prezentáció készítése, projektmunka készítése).
Az online térben a beszédhelyzetnek megfelelően kommunikál, ismeri és alkalmazza a netikett szabályait.	Ismeri az online felületeket, azok használatát. Tisztaban van a netikett szabályaival.	Felelős a nyilvános kommunikációjáért, megosztásaiért (képek, kommentek, bejegyzések stb.).	A netikett szabályait figyelembe véve kommunikál, kellő óvatossággal és felelősségtudattal van jelen az online térben, és másokat is erre a magatartásra ösztönöz.	Önálló információ gyűjtése és tájékozódás a digitális térben az adatvédelmi szabályok betartásával.
Felveszi a kapcsolatot a családtagokkal és adekvátan kommunikál.	Meghatározza a családdal való kapcsolattartás szerepét, formáit, szabályait a pedagógiai munkában.	Munkája során betartja a szakmai, etikai szabályokat. Tájékoztatási kötelességére a hitelesség és tapintat jellemző.	Felelősséget érez az objektív, tudatos megfigyelésekkel alátámasztott tájékoztatásra, részt vállal a segítő beszélgetésben.	Az információforrások kritikus használata.
Képes megfelelő légzéstechnikával, artikulációval, hangképzési technikákkal megnyilvánulni.	Ismeri a beszédtechnika, beszédművelés fejlesztő, gyakorló módszereit.	Ügyel a helyes artikulációra és légzéstechnikára.	A helyzetnek megfelelő hangszín, hangerő, beszédtempó, ritmus megválasztásával és helyes artikulációval, légzéstechnikával beszél.	Együttműködik a tanárral és a tanuló társakkal digitális eszközök és internet segítségével.

Képes külső megjelenésében egyéniségének és hivatásának összeegyeztetésére.	A külső megjelenést mint meta-kommunikációs eszközt a helyzetnek megfelelően alkalmazza.	Igényes magával szemben, és ezt másoktól is elvárja.	Megjelenésével is nevel, pozitív mintát nyújt a rábízott gyermek számára.	
---	--	--	---	--

3.8.1.5 A tantárgy témakörei

3.8.1.5.1 Kommunikációs készségfejlesztés, beszédtechnika 49/49 óra

A beszéd stílusa, a stílusok kommunikációs szerepe (helyzetgyakorlatok)
 Hangsúly, hanglejtés, beszédtempó, hangerő, hangszín (helyzetgyakorlatok)
 A leggyakoribb beszédhibák felismerése, rendszere, típusai (helyzetgyakorlatok, felismerő gyakorlatok)
 Koncentrációt, összpontosítást erősítő gyakorlatok
 Fújó-, légző- és ritmusgyakorlatok megismerése és elsajátítása (helyzetgyakorlatok)
 Hangképzési, artikulációs gyakorlatok megismerése és elsajátítása (helyzetgyakorlatok)
 Nyilvános megszólalás formái (hozzászólás, felszólalás)
 Komplex kommunikációs helyzetgyakorlatok

3.8.1.5.2 A kommunikáció és zavarai 18/18 óra

A kommunikáció fogalma, jelentősége
 A közvetlen emberi kommunikáció csatornái
 A szóbeli és írásbeli kommunikáció (helyzetgyakorlatok)
 A nonverbális kommunikáció (helyzetgyakorlatok)
 A mimika kifejező ereje (helyzetgyakorlatok, képelemzés)
 A gesztusok jelentősége (helyzetgyakorlatok)
 A külső megjelenés mint metakommunikáció (helyzetgyakorlatok, képelemzés)
 A tér, a térköz (elemző- és helyzetgyakorlatok)
 A kommunikáció hatékonyságát fokozó tényezők
 A kommunikáció zavarai, gátló tényezői
 Az érzelmek viselkedésre gyakorolt hatása

3.8.1.5.3 Konfliktuskezelés az óvodában 36/36 óra

Kapcsolatépítés, kapcsolattartás szabályai, elvárásai, etikus viselkedés
 Viselkedéskultúra és illemtan
 Bemutatkozás illemtana – az első benyomás jelentősége
 Köszönési formák, megszólítás, telefonálás illemtana
 Írásbeli, szóbeli közlések illemtana
 A digitális kommunikáció szabályai (netikett, tömegkommunikáció, média)
 A meggyőző kommunikáció, az eredményes közlésfolyamat feltételei
 A szülővel, gondviselővel történő kapcsolatfelvétel formái, szabályai

Az asszertív kommunikáció módszerei

Az interperszonális kapcsolatok (szülő, gondviselő-gyermek-pedagógus) működésmechanizmusa, családi konfliktusok, a konfliktuskezelés, a konfliktusfeloldás hatékony módszerei

A konfliktuskezelési stratégiák a gyakorlatban (kommunikációs helyzetgyakorlatok)

A szülői, gondviselői kapcsolattartás lehetőségei (családlátogatás szerepe, szülői értekezletek, fogadó óra gyakorisága, a felkészülés és a lebonyolítás lépései)

A nyílt napok szerepe, gyakorisága, a felkészülés, és lebonyolítás lépései

3.9 Gyermekirodalom megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszám:

72/72 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A Gyermekirodalom tanulási terület tanításának kiemelt célja, hogy a pedagógusok tisztában legyenek azon szépirodalmi művek jelentőségével, a személyiségfejlődésben betöltött szerepével, amelyek a gyermekek számára íródtak. A gyermekirodalmi szövegek dramatizálása segíti, kiegészíti a megismerési és megértési, illetve a pedagógiai folyamatot.

3.9.1 Gyermekirodalom tantárgy

72/72 óra

3.9.1.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja a gyermekirodalom körébe tartozó szövegek rendszerének, műfajainak, megjelenési lehetőségeinek ismerete. A tanuló legyen képes a gyermekek életkori sajátosságait, fejlődési szintjét figyelembe véve a nekik leghasznosabb könyveket, alkotásokat átadni az egészséges fejlődés, nevelődés érdekében. A drámapedagógia módszereinek elsajátítása, a drámajátékok kipróbálása, átélése „élővé” teszi a történeteket, ezzel megkönnyíti a megértést, és fejleszti a gyermekek együttműködési, kifejezőképességét, ön- és társismeretét.

3.9.1.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások: magyartanár, drámapedagógus, dráma szakos tanár

3.9.1.3 A képzés órakeretének legalább 0 %-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

3.9.1.4 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősségvállalás mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
A gyermekirodalom alkotásait az életkori sajátosságoknak megfelelően válogatja, felhasználja.	Ismeri a hazai és nemzetközi meseirodalom kiemelkedő alkotásait.	Önállóan választ az ünnepnapok, jeles események és napi tevékenységek témájához igazodó alkotást.	Törekszik a kiválasztott alkotás szemléletes, élményszerű előadására.	<p>Digitális eszközöket használ (például prezentáció készítése, projektmunka készítése).</p> <p>Önálló információ gyűjtése és tájékozódás a digitális térben az adatvédelmi szabályok betartásával.</p> <p>Az információforrások kritikus használata.</p> <p>Együttműködik a tanárral és a tanuló társakkal digitális eszközök és internet segítségével.</p>
Az irodalmi alkotást a nevelés (erkölcsi, esztétikai stb.) szolgálatába állítja.	Tisztában van a társadalmi, erkölcsi normákkal, az esztétikai alapelvekkel.	Az általa választott művek közvéltés az erkölcsi, esztétikai elveket.	Magatartásával képviseli az elvárt társadalmi normákat.	
A műfaji sajátosságokat felismeri és a kiválasztott művet nevelési célokhoz rendeli.	Tájékozott a gyermekirodalom műfajai terén.	A nevelési célok elérése érdekében tudatosan használja a különböző műfajú szövegeket.	Rugalmasan alkalmazkodik a nevelési helyzethez, odafigyelve a gyerekek igényeire, problémáira, érzelmi állapotára, hangulatára.	
A drámapedagógia módszereivel képes az élményen alapuló cselekvéses tanulásra.	Tudja a drámapedagógia alapvető módszereit, a drámajátékok formáit, lehetőségeit. A drámajátékokon keresztül megismeri az őt körülvevő világot, ugyanakkor saját belső világát is.	A drámapedagógiai ismeretei birtokában önállóan alkalmazza munkájában az elsajátított módszereket.	Kezdeményező viselkedésével hozzájárul a közös dramatikus játék során a személység pozitív fejlődéséhez.	
Élményszerűen előad, és ezzel felkelti érdeklődést, figyelmet az irodalmi alkotások iránt.	Ismeri a beszéd megszólaltatásának eszközeit, a beszéd zenei eszközeit és megfelelő mértékben a nonverbális eszközöket.	Az adott életkori sajátosságoknak megfelelően válogat az előadói módszerek, technikák közül.	Kezdeményezően szervezi az előadásokat.	
Bevonja az IKT eszközöket az irodalmi művek megismertetésébe.	Ismeri a legújabb modern technikai eszközöket, amelyek az irodalmi alkotások megjelenítésében, előadásában felhasználhatók.	Törekszik lépést tartani a technikai fejlődés adta lehetőségekkel és azt az intézmény lehetőségeihez mérten alkalmazza is.	Nyitott a legmodernebb technikák alkalmazására.	

3.9.1.5 A tantárgy témakörei

3.9.1.5.1 Gyermekirodalom

72/72 óra

A gyermekirodalom fogalma, kapcsolata az irodalommal
A gyermekirodalom jelentősége, szerepe a gyermek életében
A kisgyermekeknek szóló irodalmi alkotások kiválasztásának pedagógiai, pszichológiai szempontjai
A gyermekirodalom műfajai, sajátosságai
A gyermekirodalom műfajainak rövid jellemzése (lírai-, drámai-, epika műfajok)
Az epikus gyermekirodalmi művek szerkezeti felépítése (expozíció, bonyodalom, cselekmény kibontakozása, megoldás)
A gyermekversek szerkezete, nyelvi, stilisztikai sajátosságai
Jellembrázolás a gyermekirodalomban
Komikum és humor a gyermekirodalomban
Verses műfajok: mondókák, rigmusok, versek, nyelvtörők, találós kérdések, szólások
A versmondás, versbemutató
A mese jellemzői, hatása, erkölcsi tanításai, meseterápia
A népmese, típusai, eredete
Népmesék az anyanyelvi-kommunikációs nevelésben
Mesemondás, mesebemutató, a fejből mesélés ismérvei
A magyar gyermekirodalom klasszikusai és műveik
(Benedek Elek, Heltai Gáspár, Móra Ferenc, Lázár Ervin, József Attila, Gazdag Erzsébet, Fekete István, Varga Katalin, Tamkó Sirató Károly, Zelk Zoltán, Kányádi Sándor, Weöres Sándor, Csukás István, Nemes Nagy Ágnes, Móricz Zsigmond és mások)
A modern magyar gyermekirodalom (Janikovszky Éva, Marék Veronika, Laczkfi János, Berg Judit, Varró Dániel és mások)
A külföldi gyermekirodalom klasszikusai és műveik
A nagy mesegyűjtemények és hőseik (Grimm testvérek, Andersen, Ezeregyéjszaka meséi)
Animációs filmek (klasszikusok és modernek) – pl. Pinokkió, Micimackó, Bambi, Kisvakond, Mása és a medve, Bogyó és Babóca, A Mancs őrjárat
Képeskönyvek a leporellótól/lapozótól az illusztrált mesekönyvig
Hangoskönyv, CD, mesejáték
Gyermekújságok, képességfejlesztő kiadványok
Dramatikus játékok (szöveggel, hanggal, bábbal, zenével, mozgással, tánccal)
A dramatikus nevelés pozitív hatásai
A bábjátékok és alkalmazási lehetőségük
Történetalkotás, rögtönzés, saját történetek feldolgozása
Színjátékos tevékenység (vers- és prózamondás, jelenet, előadás)
Színházi, bábelőadás megtekintése

IKT a pedagógiában tantárgy

Óraszámok - ajánlás

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám
9. évfolyam	1 (2)	36 (72)
10. évfolyam	1	36
11. évfolyam	0 (1)	0 (36)
12. évfolyam	-	-
13. évfolyam	2	62
1/13. évfolyam	1	36
2/14. évfolyam	1	31

A tantárgy tanításának fő célja:

A Digitális kultúra (IKT a pedagógiában) tantárgy célja korszerű és gyakorlatorientált informatikai ismeretek, szoftverek, programok használatának megismerése, alkalmazása. A tanulók ismerjék meg azokat az IKT fogalmakat, eszközöket, melyek eredményeképpen azokat célzottan képesek alkalmazni a nevelő, oktató munkát segítve.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások: informatika szakos tanár, ügyvitel szakos tanár

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősségvállalás mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Tudáselemeket keres, szűr, rendszerez, felhasznál.	Ismeri a grafika, az adatbázis-kezelés alapjait.	Instrukció alapján részben önállóan végzi.	Jellemzi a kíváncsiság, okkeresés, helyzetelemzés.	
Képes a digitális interakcióra, használja a digitális tartalmak megjelenítésére szolgáló eszközöket.	Ismeri a korszerű szemléltető hardverek és szoftverek használatát (laptopok, projektorok, smartboard-ok, érintőpanelek, interaktív táblák).	A különböző infokommunikációs eszközöket önállóan használja.	Törekszik arra, hogy a digitális és infokommunikációs eszközökhöz, valamint szoftverekhez kapcsolódó ismereteit, képességeit folyamatosan fejlessze.	

Képes közös feladatmegoldásra, alkotótevékenységre, kapcsolatteremtésre.	Vannak ismeretei az e-Világ – e-szolgáltatások, e-ügynézés, e-kereskedelem, e-állampolgárság, IT-gazdaság, környezet, kultúra, információvédelem – biztonsági és jogi ismeretek területén.	Instrukció alapján részben önállóan.	Tudatos felhasználói, vásárlói magatartás; kooperáció.	
Az információkérés során gyűjtött multimédiás alapelemeket felhasználja új dokumentumok létrehozására.	Tudja a multimédia állományok (kép, hang, video) digitális rögzítését – például szkennelvel, digitális fényképezőgéppel, okostelefonnal.	Teljesen önállóan.	Kitartás, alkotó gondolkodás.	
Jellemzi az élethosszig tartó tanulás, a flexibilitás.	Ismeri és tudja használni a célszerűen választott informatikai eszközöket és a működtető szoftvereit, ismeri a felhasználási lehetőségeket; követi a technológiai változásokat a digitális információforrások használatával.	Teljesen önállóan.	Alkalmazkodás a változó környezethez, kritikus szemlélet.	
Célzottan használja a nevelő, oktató munkát segítő on- és offline irodai szoftvereket.	Ismeri az óvodai, iskolai munka során alkalmazható office programokat, (szövegszerkesztők, táblázatkezelők és prezentációkészítők).	A munkáját irányító szakember útmutatása szerint hivatalos levelet ír, kimutatások, beszámolók, bemutatók készítésében részt vesz.	Dokumentálási adatgyűjtési munkájában precizitásra törekszik.	Képes digitális tartalmak létrehozására, digitális eszközöket használ (például prezentáció készítése, projektmunka készítése).
A különböző csoportok munkáját digitális eszközök segítségével nyomon követi, ellenőrzi .	Ismeri a tantermi felügyeleti szoftvereket (Net-Suort School, Lanschool stb.)	Kompetenciájának megfelelően önállóan használja a különböző tanulást támogató szoftvereket.	Támogatja a tanulók csoportos együttműködését.	Felelősen kommunikál az online térben.

A digitális osztálytermeget használja, digitális tananyagok megosztására és az online kommunikációra.	Tudja használni a csoportmunka támogatására és tananyagok megosztására szolgáló IKT eszközöket és szoftvereket. (Google drive, Google Classroom, Microsoft Teams, Zoom, stb.)	A munkáját irányító szakember útmutatásai szerint részt vesz digitális oktatási anyagok és tananyag-tartalmak előkészítésében.	Etikusan kezeli a letöltéseket és feltöltéseket, megosztásokat, hozzászólásokat stb.	Ismeri és alkalmazza a netikett szabályait.
Digitális feladatlapokat, tesztek, űrlapokat készít.	Tudja használni az óvodai, iskolai munkában használható feladatlapok tesztek szerkesztésére alkalmas eszközöket (Redmenta, Google Űrlapok Wordwall, Kahoot, stb.)	Kompetenciájának megfelelően részt vesz az IKT tartalmak készítésében.	Munkája során törekszik változatos IKT módszerek alkalmazására.	Ismeri a különböző digitális információforrásokat és kritikusan használja azokat.
Az e-naplóban és elektronikus nyilvántartó rendszerekben adatokat keres és rögzít.	Tudja használni a köznevelési intézményekben napjainkban használt elektronikus nyilvántartó rendszereket (mozaNapló, KRÉTA napló)	Kompetenciájának és a munkáját irányító szakember utasításának megfelelően használja az elektronikus nyilvántartó rendszereket.	Betartja az adatkezelési szabályokat és a munkája során tudomására jutott információkat etikusan kezeli	Képes az önálló információgyűjtésre és tájékozódásra a digitális térben az adatvédelmi szabályok betartásával.

A tantárgy témakörei

Az informatikai eszközök használata

10 óra

A számítógépes perifériák megismerése, használatbavétele, működésük fizikai alapjai

Az összetett munkához szükséges eszközkészlet kiválasztása

Az adatok biztonságos tárolása

Az informatikai környezet tudatos alakítása

Az egészséges munkakörnyezet megteremtése

Írott és audiovizuális dokumentumok elektronikus létrehozása

22 óra

Nagyobb dokumentumok létrehozása, átalakítása, formázás

Körlevél készítése

Különböző formátumú produktumok készítése, a megfelelő formátum célszerű kiválasztása

Személyes dokumentumok létrehozása, átalakítása, formázása

<p>Adatkezelés, adatfeldolgozás, információmegjelenítés</p> <p>Táblázatkezelők (pl. Microsoft Excel, Microsoft 365, Google Táblázatok) Problémamegoldás táblázatkezelővel Adatkezelés táblázatkezelővel Adatok tárolásához szükséges egyszerű adatbázis kialakítása</p>	<p>20 óra</p>
<p>Infokommunikáció</p> <p>Önálló információszerzés: információ keresése, a hiteles és nem hiteles információ megkülönböztetése, az információ mérlegelő értékelése A feladatok elvégzéséhez szükséges információk azonosítása, meghatározása, felhasználása Online kommunikáció folytatása, csoportmunka végzése egy vagy több résztvevővel A legújabb két- vagy több résztvevős kommunikációs lehetőségek, valamint az elektronikus médiumok megfelelő kezelése Továbbtanuláshoz, pályaválasztáshoz kapcsolódó weboldalak ismerete, használata</p>	<p>8 óra</p>
<p>Nevelő, oktató munkát segítő on- és offline irodai szoftverek célzott használata</p> <p>Az óvodai, iskolai munka során alkalmazható hétköznapi programok ismerete – hivatalos levelek, kimutatások, beszámolók, bemutatók készítése. Szövegszerkesztők (pl. Microsoft Word, Libreoffice Writer, Google Dokumentumok) Táblázatkezelők (pl. Microsoft Excel, Libreoffice Calc, Microsoft 365, Google táblázatok) Prezentációkészítők (PowerPoint, Google Slides, Canva) Könyvtári informatika (Huntéka, Kistéka, Kiskönyvtár stb.)</p>	<p>22 óra</p>
<p>Megjelenítésre és interakcióra alkalmas eszközök</p> <p>A köznevelési intézményekben napjainkban használt korszerű szemléltető hardverek és szoftverek megismerése. Számítógéphez csatlakoztatható érintőfelületek (smartboard-ok) Önálló rendszert futtató érintőpanelek Szoftverek, interaktív táblákhoz Szavazórendszerek, tabletek, laptopok</p>	<p>6 óra</p>
<p>Csoportmunka környezetek, szoftverek, digitális osztálytermek</p> <p><i>A digitális oktatás során</i> használható főbb szoftverek, melyekkel hatékonyan kezelhetők tanulócsoporthoz.</p> <p>Megosztások kezelése Google Drive és OneDrive szolgáltatásokon Digitális osztálytermek Google Classroom, Microsoft Teams programokban Zoom, Webex alkalmazása videohívások lebonyolítására</p>	<p>10 óra</p>
<p>Feladatlapok, tesztek, űrlapok készítésére alkalmas eszközök ismerete</p> <p>Az óvodai, iskolai munkában használható hasznos alkalmazások, melyekkel változatosabbá tehető a gyerekek, tanulók foglalkoztatása, ellenőrzése. Redmenta, Google Űrlapok tesztek és kiértékelésük</p>	<p>6 óra</p>

ALF, Wordwall, Kahoot, LearningApps.org, Mentimeter
Educaplay, LearningApps, Classtools.net, Dragster, HotPotatoes

E-naplók

2 óra

A köznevelési intézményekben napjainkban használt elektronikus nyilvántartó rendszerek hétköznapi használata adminisztrációs feladatokra.

mozaNapló

KRÉTA funkciói, tanár-diák felület

Az információkezelés jogi és etikai vonatkozásai

6 óra

Adatvédelmi fogalmak ismerete

Az információforrások hitelességének értékelése

Szerzői joggal kapcsolatos alapfogalmak megismerése

Az infokommunikációs publikálási szabályok megismerése

Az informatikai fejlesztések gazdasági, környezeti, kulturális hatásainak felismerése

Tízujjas vakírás alapjainak elsajátítása

22 óra

Amennyiben nincs lehetőség a tízujjas vakírás elsajátítására, az óraszám a tantárgyon belül szabadon átcsoportosítható.

Zenei nevelés

Óraszámok – ajánlás

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám
9. évfolyam	1	36
10. évfolyam	2	72
11. évfolyam	2	72
12. évfolyam	1 (szabad órakeretből)	36
13. évfolyam	2 (szabad órakeretből)	62
1/13. évfolyam	1	36
2/14. évfolyam	1	31

A tantárgy tanításának fő célja

A zenei nevelés tantárgy tanítása során cél a gyakorlati tevékenységek és az ismeretek átadása, a tanulók azon készségeinek és képességeinek fejlesztése, melyek megszerzendő végzettségük gyakorlása során hozzájárulnak munkájuk gyermekközpontú, magas szakmai színvonalú műveléséhez.

Az óvodások zenei nevelése során törekedni kell, hogy egyszerű, világos, számukra könnyen átvehető, értelmezhető formákat ismerjenek meg, például a motivikusan építkező népi gyermekdalokat, és ezeken belül a kisebb zenei egységeken belül vegyék észre az eltéréseket és azonosságokat. A gyerekeket a kérdés-felelet és a zenei variabilitás világába a letisztult formájú gyermekdalokon keresztül vezethetjük be és tapasztalataik nyomán ösztönözhetjük rögtönzésre.

Az alapozás korszaka: ez az az életszakasz, amelyben a legfogékonyabb a világgal ismerkedő gyermek. Az élő zene nélkülözhetetlen ebben a korban. A gyermekeknek éneket, verset, mesét előadó óvónő személyes közvetítésével hozza közel a művészi élményt.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások: óvodapedagógus, ének-zene szakos tanár

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősségvállalás mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Birtokában van az alapvető kreatív és generatív (létrehozó, alkotó) zenei képességeknek.	Tisztában van a zenei képességeket fejlesztő mozgásos gyakorlatokkal, ritmusjátékokkal, hangképzési technikákkal.	Zenei képességeit folyamatosan fejleszti.	A gyerekek képességeihez, fejlődési szintjéhez alkalmazkodik. Kreativitásával, hozzáállásával pozitív példát mutat.	<p>Önálló információ gyűjtése és tájékozódás a digitális térben az adatvédelmi szabályok betartásával. Digitális tartalmak létrehozása.</p>
A zenei anyagokat az életkori sajátosságoknak megfelelően választja, felhasználja.	Azonosítja a zenei nevelés alapelveit, a zenei fejlődés szakaszait.	Felelősséget vállal a rábízott gyerekek esztétikai nevelésével, igényességével kapcsolatban.	Törekszik a leghasznosabb zenei anyagok kiválasztására.	
Dallamokat, dalokat olyan módon reprodukál, hogy előadásmódjával felkelti az érdeklődést a zenei alkotások iránt.	Tudja az élményszerű előadás kritériumait.	Az előadói technikákból felelősen válogat, az életkori sajátosságoknak megfelelő műfajokat alkalmazza.	Kellő nyitottsággal, empátiával fordul a gyermekek felé. Személyiségével, előadói képességeivel is hatást kelt.	
Zeneértő és zeneérző képességei a kellő szakértelmet mutatják. Adekvát befogadói attitűd jellemzi.	Azonosítja a zenehallgatás legoptimálisabb körülményeit, a zenei anyagok elemzésének eszközeit.	Önállóan választ a zene befogadójának fejlődési szintjéhez, lelkiállapotához illő szemelvényeket.	Rámutat az esztétikai minőséget képviselő zenei alkotások hasznosságára, de nyitott befogadói hozzáállást igyekszik átörökíteni.	
Eligazodik a zeneirodalom korszakainak, műfaji sajátosságainak rendszerében.	Tájékozott a zenei alkotások korszakbeli, műfajbeli sajátosságainak terén.	A nevelési célok elérésének érdekében felelősségtudattal használja a különböző stílusú, különböző korszakból származó szemelvényeket, dallamokat.	A gyerekek érzelmi állapotához, tudásszintjéhez, szükségleteihez alkalmazkodik. Tájékozottságával ösztönzőleg hat a zenei kultúra megismerésével kapcsolatban.	

<p>A zeneműveket értő módon, elmélyülten hallgatja és elemzi, más népek zenei kultúráját illetően tájékozott. Választott hangszeres játéka haladó szintű.</p>	<p>Azonosítja a zenei alkotások elemzési szempontjait. Rutinszerűen tudja a választott hangszer alkalmazni.</p>	<p>Zenei művek befogadásakor tudatosság jellemzi, önállóan képes elemzéseket fogalmazni.</p>	<p>Adekvát befogadói attitűddel hallgat zenei alkotásokat, másokat is nyitottságra, tudatosságra ösztönöz. Nyitott arra, hogy hangszerhasználati képességét folyamatosan fejlessze.</p>	
---	---	--	---	--

A tantárgy témakörei

Generatív, kreatív zenei készségek fejlesztése

Kreatív gyakorlatok változatos ritmusképletekkel, mondókák, verssorok ritmizálása
Páros-páratlan metrumok váltakozásának megéreztetése mozgásos gyakorlatokkal
Ütőhangszeres ritmusjátékok
Motívumokhoz, dallamsorokhoz kapcsolódó azonosságok, hasonlóságok, különbözőségek, ismétlődés, variáció (ritmikai, tempóbeli, dinamikai, dallami, karakterbeli) megfigyeltetése és tudatosítása
Kérdés-felelet játékok funkciós környezetben, négy- és nyolcütemes egységekben
Megadott szövegekre (pl. mondókák, versek) ritmus és dallam rögtönzése
Megadott dallamokhoz variációk fűzése. Képekhez dallam és ritmus társítása
Átmenet nélküli vagy átmenettel történő dinamikai változások (forte, piano, crescendo, decrescendo) érzékeltetése kreatív gyakorlatokkal
Játékos memóriagyakorlatok megadott ritmus- és dallamfordulatokkal
Egyenletes lüktetés, mérő és dalritmus együttes hangoztatása (testhangszerekkel, ritmushangszerekkel, színes csengettyűk, hangrudak)
Különböző táncok metrikai és ritmikai jellemzőinek megfigyelése, reprodukciója (hangsúlyok, pl. keringő, tangó, habanera vagy a swing egyenetlen nyolcad hangjai, mozgásos énekek, melyekben nem meghatározott zenei formára, mozdulnak, fejlesztve ezzel az önkifejezésüket.)
Éneklés közben az életkori sajátosságoknak megfelelő tiszta intonáció és helyes hangképzés (szükség esetén egyénre szabott kezdőhangról), továbbá stílusos, élhangsúlyos kifejező éneklésre törekvés
Zenei szerkesztőprogramok ismerete és felhasználószintű alkalmazása (ne mindig készen lévő zenét „töltsenek le”, hanem informatikai és zenei tudásukat latba vetve alkossanak akár saját maguk által megzenésített verseket.)

Zenei nevelés alapelvei, Forrai Katalin módszertani útmutatása alapján

Az ének-zene szerepe, jelentősége a gyermek életében, a személyiségfejlődésben
A zenei nevelés alapelvei, helye az esztétikai nevelésben
Készségfejlesztés a hang és a mozgás összekapcsolása
A tiszta éneklés – intonálás -, érhető szövegmondás, artikuláció
A zenei fogalompárok megértése, alkalmazása: halk, hangos, mély-magas, lassú-gyors)

A gyermek zenei képességeinek fejlesztése (éneklés, zenei hallás, ritmusérzék, zenei formaérzék, zenei alkotókészség, zenehallgatásra nevelés)
 A gyermek zenei fejlődésének elemzése
 A gyermekhang ápolása, védelme, fejlesztése: középerős éneklés, légzés, megfelelő hangmagasság
 A belső hallás fejlesztése: zenei emlékezet, dallambújtatás,
 Mozgáskultúra: tánc, testtartás, játékos mozdulatok,
 A zenei nevelést segítő szimbolikus eszközök: zsebkendő, kosár, kendő, kalap, korszó stb.
 A gyermeket körülvevő hangok (a zörej, emberi hang a beszéd, a zenei hang)
 A ritmusérzék fejlesztése: egyenletes lüktetés, mondóka, dal ritmusa, összekapcsolásuk, tempóérzékelés
 A zenei formaérzék fejlesztése: motívumok, motívumhangsúly kiemelése (ritmus és dallam motívum, visszhang játék,
 A zenei alkotókészség fejlesztése
 Dalok kiválasztásának szempontjai: életkornak megfelelő, hangterjedelem, dallamfordulat, játékformák, prozódia
 A zenehallgatási zenei anyag eredete: népdalagyomány, igényesen komponált műzene
 A kicsinyeknek való dalok sajátosságai: hangterjedelem, hangkészlet, dallamképlet, ritmus, játéktípusok

Zenei reprodukció és éneklés

Az élményszerű előadás kritériumai: élőzene személyes, színes előadás
 Éneklés játékhelyzetben, eszköz nélkül és játékeszközzel
 Mondókák, gyermekdalok, népdalok tanulása, gyakorlása
 Játékok, mondókák megismerése játéktípus szerint: altatók, arc-, kéz-, ujj-, lábjátékok, lovagoltatók, kiolvasók, játékba hívók
 Körjátékok: guggolós játékok, kergetők, párbeszédes, felelgetős, szerepcsere, forduló, fogyó-gyarapodó körjátékok, párválasztók, sor- és lánc-, kapu-, hidas játékok, tréfas, csúfolódó játékok
 Állatokról szóló dalok
 Évszakok dalai
 Ünnepek: anyák napja, karácsony, Mikulás, óvoda búcsúszató
 Jeles napokhoz, ünnepkörökhöz kapcsolódó dalok
 Megzenésített gyermekversek
 Dalcsokrok összeállítása

Zeneelméleti alapismeretek

Hangjegyzés (a ritmus, az ütem, a kulcs, a módosítójelek)
 Szolmizáció (kottaolvasás)
 Zenei ABC elsajátítása
 Előjegyzések (két # két b-ig)
 Dúr-moll, magas-mély, halk- hangos, gyors- lassú reláció megkülönböztetése
 Zenei előadásra vonatkozó jelzések: tempójelzések és dinamikai jelek
 A hangszerek megkülönböztetése és azonosítása a következő szempontok szerint: dallamhangszer, ritmushangszer, műzenei és népi hangszer (duda, tekerő, cimbalom, citera, hegedű, brácsa, cselló, bőgő, fa- és rézfúvósok, gitár, ukulele)

Zeneértő és -érző képesség fejlesztése és aktív zenélés

Hangszeres előadás választott hangszerrel (ajánlott a furulya, metallofon, egyéb mobil hangszer, amin az óvónő biztos tudással játszik: csattogók, csengők, ritmuspálcák, ukulele, gitár, citera, népifurulya, körtemuzsika)

Zenei befogadó kompetenciák fejlesztése - zenehallgatás

Közismert klasszikus zeneművek és népzenei felvételek, népdalfeldolgozások meghallgatása

Kortárs zenei produkciók, feldolgozások

„Zeneovi” zenélő kiscsoportok létrehozása (ritmushangszerek megismertetése, használata, produkciók bemutatása csoportok előtt, különböző rendezvényeken)

A nyitott befogadói attitűd kialakítása

A művészeti korok legalapvetőbb szerzőinek, műveinek megismerése, amelyek támogatják a zenei nevelést (őskor, ókor zenéje, középkor, reneszánsz, barokk, a klasszicizmus, romantika, a XX. század zenéje, Bartók és Kodályon túl mai gyerekzeneszerzők, előadók műveinek ismerete: Kolompos, Kaláka, Szalóki Ági, Gryllus Dániel, Almaegyüttes) - 10-12. évfolyamig

Mozgáskultúra

Óraszámok – ajánlás

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám
9. évfolyam	5/1	36
10. évfolyam	5/1	36
11. évfolyam	5/1	36
12. évfolyam	5/1	36
13. évfolyam	5/1	36
1/13. évfolyam	1	36
2/14. évfolyam	1	31

A tantárgy tanításának fő célja

A testnevelés tantárgy tanítása során cél a gyakorlati tevékenységek és az ismeretek átadása, a tanulók azon készségeinek és képességeinek fejlesztése, melyek hozzájárulnak munkájuk gyermekközpontú, magas szakmai színvonalú műveléséhez. A tanulók ismerjék meg a:

- a testnevelés személyiségfejlesztő rehabilitációs, rekreációs tevékenységét
- a gyakorlati mozgásanyagon keresztül oktatási, képzési feladatok ellátását
- a testnevelés, a mozgásfejlesztés módszereit, oktatási-nevelési törvényszerűségeit
- általános iskolában a tanórai és tanórán kívüli nevelő munkához szükséges ismereteket

- az óvodában a szervezett mozgástevékenységhez, a mindennapos mozgáshoz, a szabad játékidőben megvalósuló mozgáshoz szükséges ismereteket

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások: óvodapedagógus, tanító, testnevelés szakos tanár

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősségvállalás mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Birtokában van az alapvető mozgásos készségeknek.	Tisztában van a mozgásos képességeket fejlesztő játékos gyakorlatokkal.	Mozgásos készségeit, testkultúráját folyamatosan fejleszti.	A gyerekek képességeihez, fejlődési szintjéhez alkalmazkodik. Kreativitásával, hozzáállásával pozitív példát mutat.	Önálló információgyűjtése és tájékozódás a digitális térben az adatvédelmi szabályok betartásával. A mozgásos játékok kísérése digitális tartalmakkal. Digitális tartalmak létrehozása.
A mozgásos anyagokat az életkori sajátosságoknak megfelelően válogatja, felhasználja.	Megnevezi a testnevelés alapelveit, a mozgásfejlődés szakaszait.	Felelősséget vállal a rábízott gyerekek esztétikai mozgásra nevelésével, igényességével kapcsolatban.	Törekszik a gyerekek számára a leghasznosabb egészségnevelési, mozgásfejlődési feladatok választására.	
Bemutatja, bemutatattja a feladatokat, ezzel motiválja a gyerekeket a játékra, mozgásra.	Tudja a biztonságos, esztétikailag igényes mozgás kritériumait.	A bemutatott, bemutatott mozgásanyagát felelősen válogatja, az életkori sajátosságoknak megfelelően alkalmazza azokat.	Kellő nyitottsággal, empátiával fordul a gyermekek felé. Személyiségével, motiváló képességeivel is hatást kelt.	
Nyitottan fogadja a változásokat.	Ismeri a mozgásfejlesztés, egészségfejlesztés eszközeit, módszereit.	Önállóan választ a gyerekek életkorának, aktuális fizikai állapotának megfelelő játékos feladatokat.	Rámutat az egészségfejlesztés és a mozgás hasznosságára, a nyitott befogadói hozzáállást igyekszik átörökíteni.	

Eligazodik a szakirodalomban. Kiválógatja a gyermekek életkorának megfelelően.	Tájékozott az egészségfejlesztés, mozgásfejlesztés terén, szükségességében.	A nevelési célok elérése érdekében felelősségtudattal használja a különböző mozgásos feladatokat.	A gyerekek érzelmi állapotához, tudásszintjéhez, szükségleteihez alkalmazkodik.	
Képes az adott területen az egész életen át tartó tanulásra.	Tudja, ismeri, önállóan megkeresi az önfejlesztéshez szükséges forrásokat.	Képes önmagát kritikusan értékelni.	Legyen igénye a folyamatos fejlődésre, önképzésre.	Folyamatosan keresi a digitális fórumokon a tantárgyhoz kapcsolódó szakirodalmat, zenei anyagokat, egyéb bemutató anyagokat.

A tantárgy témakörei

A mozgásfejlődés segítésének alapjai

A mozgás jelentősége a különböző életkorok fejlődésében

Természetes mozgás

Testi képességek a különböző életkorban

Terhelés fogalma, összetevői

A testi épséget veszélyeztető mozgások

A motoros képességek fejlődésének segítése

A fizikai képességek fejlesztésének alapismeretei (erő, gyorsaság, állóképesség, légzőgyakorlatok, mozgáskoordináció, ízületi mozgékonytápot fejlesztő gyakorlatok)

A gyermekkorban előforduló tartáshibák és lábstatikai rendellenességek megelőzésére és azok javítására vonatkozó ismerete

Képességfejlesztő gyakorlatsorok

Természetes támaszgyakorlatok (csúszás)

Kúszások

Mászások

Függésgyakorlatok

Egyensúlygyakorlatok

Statikus, tartásos helyzetek (ujj-, kéz-, kartartások és fogás módok)

Dinamikus gyakorlatok – hely- és helyzetváltoztató mozgások

Helyzetváltoztatásokban megnyilvánuló mozgások (emelések, lengések)

Hajlítások és nyújtások, körzések

Helyzetváltoztatást eredményező mozgások

Járások, járásgyakorlatok, futások

Szökdelések: ugrások

A testnevelési játékok szerepe, a játéktanítás elvei

Mozgásos játékok rendszere

Módszertani alapelvek és ismeretek (egyéni sajátosságok figyelembevétele, motiválás, biztonságos eszközhasználat és a gyakorlatok végrehajtásának segítése, stb.)

Játéktanítás előkészítése

Zenére végezhető mozgásformák, a tánc szerepe a mozgáskultúra fejlesztésében

Kapcsolódás más tevékenységekhez (külső világ tevékeny megismerése, matematikai tartalom, ének, zene, énekes játék, gyermektánc, rajzolás, festés, mintázás, kézimunka, szabadjáték)

Óvodai játékos gyakorlatok

Fogójátékok

Futójátékok

Versenyjátékok

Sorversenyek

Váltóversenyek